

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liit-
tyviksi laeiksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annettua lakia, työntekijän eläkelakia, työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia.

Työeläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskennassa käytettävää sijoitusten luokittelua muutettaisiin siten, että uusi luokittelu heijastaisi sijoitusten riskillisyyttä, erityisesti luottoriskiä, voimassa olevaa luokittelua paremmin. Vakavaraisuusrajan laskennan kaavan parametrien arvoista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Muutosten tarkoituksena on lisätä sijoitusriskien arvioimisen tarkkuutta.

Työeläkelaitokset raportoisivat vakavaraisuutensa Finanssivalvonnalle yksinomaan sijoitusten todellisen riskin mukaan laskettuna, työeläkelaitosten johdannaisten käyttöä koskevia rajoituksia täsmennettäisiin ja vakavaraisuusrajan laskukaavaa sovellettaessa osaketuottosidonnaisen vastuuvelan osuuden määräytymistä tarkistettaisiin.

Vastuuvelan kattamista koskevien säännösten osalta muutettaisiin säännöksiä sijoituk-

sista muihin kuin ETA- ja OECD-valtioihin, vakuudettomiin velkasitoumuksiin ja yhteen yhteisöön. Lisäksi tarkistettaisiin julkisen kaupankäynnin määritelmää sekä säännöstä kateluettelon säilyttämisestä.

Eläkelaitosten eläkevastuun täydentämisen määräämisessä käytettävä täydennyskertoi-
men arvo vahvistettaisiin neljä kertaa vuodessa. Samoin eläkelaitosten välisissä työnantajakohteisissa vakuutuskannan, vakuutus-
toiminnan tai vastuun siirroissa käytettävä siirtyvän toimintapääoman määrä annettaisiin asetuksella neljä kertaa vuodessa. Työnantajakoh-
taisen vakuutuskannan tai vakuutustoiminnan luovuttamiselle ja vastuun siirtämi-
selle asetettaisiin puolen vuoden aikaraja so-
pimuksen tekemisestä.

Eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin li-
sättäisiin säännökset ylikatteen siirtämisestä
lisäetuja myöntävältä osastolta eläkelaitoksen
toimintapääomaan. Lisäksi säännöksiä lisä-
vakuutusvastuun purkamisesta toimintapää-
oman ylittäessä enimmäismääränsä täyden-
nettäisiin.

Lait ovat tarkoitettu tulemaan voimaan
31 päivänä maaliskuuta 2011.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 NYKYTILA	4
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	7
4 ASIAN VALMISTELU	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	9
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	9
1.1 Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta	9
1.2 Työntekijän eläkelaki	14
1.3 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä.....	15
1.4 Eläkesäätiölaki	16
1.5 Vakuutuskassalaki.....	17
1.6 Laki eläkesäätiölain muuttamisesta.....	18
1.7 Laki vakuutuskassalain muuttamisesta	18
2 VOIMAANTULO.....	18
LAKIEHDOTUKSET	19
1. Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta.....	19
2. Laki työntekijän eläkelain 171 §:n muuttamisesta	22
3. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e ja 29 g §:n muuttamisesta.....	23
4. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta.....	24
5. Laki vakuutuskassalain 83 d ja 135 §:n muuttamisesta.....	25
6. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	26
7. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	27
LIITE	28
RINNAKKAISTEKSTIT	28
1. Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta.....	28
2. Laki työntekijän eläkelain 171 §:n muuttamisesta	36
3. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e ja 29 g §:n muuttamisesta.....	37
4. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta	39
5. Laki vakuutuskassalain 83 d ja 135 §:n muuttamisesta.....	41
6. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	43
7. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	44
MUUT LIITTEET	45
ASETUSLUONNOS 1	45
vakavaraisuusrajan kaavassa käytettävien muuttajien arvoista.....	45
LIITE 1	46
LIITE 2	47

ASETUSLUONNOS 2	48
luottoluokista eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaa laskettaessa	48

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

Yksityisten alojen työeläkejärjestelmän voimassa oleva vakavaraisuussäätely perustuu vuonna 1997 voimaan tulleeseen kokonaisuudistukseen (lainmuutokset 1292—1297/1996), jota vuonna 2007 kehitettiin edelleen niin sanotun sijoitusuudistuksen yhteydessä (lainmuutokset 1114—1119/2006). Tässä yhteydessä säädettiin erillinen laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuelan kattamisesta (1114/2006). Lain yhtenä tavoitteena oli, että vakavaraisuusrajaa laskettaessa työeläkevarojen sijoittamiseen liittyvät riskit otettaisiin huomioon entistä täsmällisemmin. Lisäksi tehostettiin mahdollisuutta sijoittaa varat tuottavasti ja turvaavasti sijoitusmarkkinoiden kehityksen mukaisesti. Sijoitusuudistuksen yhteydessä arvioitiin laajasti yksityisten alojen työeläkejärjestelmään liittyvän sijoitustoiminnan riskinoton merkitystä ja vaikutuksia.

Sijoitusmarkkinoilla on tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2007 jälkeen. Kansainvälisten finanssimarkkinoiden kriisiytymisen ja sitä seuranneen taloustaantumisen seurauksena vuonna 2008 lähes kaikkien sijoitusomaisuuslajien arvot alenivat voimakkaasti. Finanssimarkkinakriisin seurauksena yksityisten alojen työeläkejärjestelmän vakavaraisuussäännöksiä muutettiin 22 päivänä joulukuuta 2008 voimaan tulleella lailla lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahoitusta ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta (853/2008; määräaikaislaki). Lain oli alun perin määrä olla voimassa vuoden 2010 loppuun, mutta sen voimassaoloa jatkettiin lainmuutoksella 327/2010 vuoden 2012 loppuun saakka.

Eläkelaitoksen vakavaraisuudella tarkoitetaan eläkelaitoksen kykyä selviytyä eläkevakuutustoimintaa uhkaavista erilaisista riskeistä. Vakavaraisuutta ja vastuuelan kattamista koskevilla säännöksillä pyritään osaltaan turvaamaan eläkelaitosten toiminnan jatkuvuus

ja toiminnasta aiheutuvien velvoitteiden täyttäminen. Eläkelaitosten vakavaraisuutta koskevien säännösten perusteella määräytyy se, miten paljon varallisuutta eläkelaitoksella on oltava yli vastuidensa. Vakavaraisuutta mitataan vakavaraisuusrajan avulla.

Toimintapääomalla tarkoitetaan määrää, jolla eläkevakuutustoiminnan varat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset ja vakuudet ylittävät eläkelaitoksen eläkevakuutustoiminnasta johtuvat velat ja muut näihin rinnastettavat sitoumukset. Työeläkevakuutusyhtiöiden, eläkekassojen ja eläkesäätiöiden toimintapääomasta säädetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 7 luvussa, vakuutuskassalain (1164/1992) 7 luvussa ja eläkesäätiölain (1995/1774) 6 luvussa. Merimieseläkekassaan sovelletaan soveltuvin osin työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ei ole vastaavia säännöksiä, sillä sen vastuulla olevista eläkkeistä ja muiden etuuksien kustannuksista vastaa eläkelaitoksen lisäksi valtio.

Eläkelaitoksen vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti vastaamaan yhden vuoden toimintapääoman tarvetta huomioon ottaen sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin. Vakavaraisuusrajan laskemiseksi ja toimintapääoman tarpeen määrittämiseksi eläkelaitoksen sijoitusten riskit on voitava arvioida luotettavasti. Sääntelyssä on tällöin keskeistä, että sijoitusten riskit arvioidaan oikein, sijoitukset jaetaan ryhmiin niiden riskiä vastaavasti ja sijoitusten riskiominaisuuksia kuvaavat arvot määritetään riittävän tarkasti. Keskeisenä tavoitteena on määritellä eläkelaitoksen vakavaraisuusraja sijoitusten tosiasiallisten riskien mukaan.

Vakavaraisuusrajan laskemista varten eläkelaitos luokittelee sijoituksensa ryhmiin sijoitusten riskien perusteella. Pääryhmiä on viisi, joista ryhmät I—IV ovat tietyn tyyppisten sijoitusten muodostamia kokonaisuuksia. Ryhmään V kuuluu erinäisiä muita sijoituksia. Pääryhmät jaetaan tarkemmin alaryhmiin, joita on yhteensä 20. Sijoitusryhmien

jokaiselle alaryhmälle on määritelty sijoitusten odotettua tuottoa ja tuoton hajontaa kuvaavat muuttujat. Sijoitusryhmien välinen korrelaatorakenne on määritelty ainoastaan viidelle pääryhmälle. Eläkelaitoksen vakavaraisuusraja lasketaan näiden muuttujien perusteella. Muuttujien arvot on johdettu erilaisten sijoitusten riskeistä ja sijoitusmarkkinoita koskevasta tiedosta.

Sijoitusryhmät ja niiden alaryhmät muodostavat kokonaisuuksia. Tarkoituksena on, että eläkelaitoksen kannalta sijoitusten luokittelu on asian luonteeseen nähden yksinkertaista ja että ryhmillä on käytännössä merkitystä vakavaraisuusrajan laskemisessa. Sijoitusryhmään I kuuluu rahamarkkinavälineitä eli sellaisia velkasitoumuksia ja saamia korkoaineita, jotka erääntyvät vuoden kuluessa. Rahamarkkinavälineiden sijoitusryhmä on lyhytaikaisen korkosijoituksen riskiin rinnastuva kokonaisuus. Sijoitusryhmä II sisältää joukkovelkakirjalainoja korkoaineiden niiden takaisinmaksuajasta riippumatta. Selkeyden vuoksi kaikki joukkovelkakirjalainat sisältyvät samaan sijoitusryhmään. Sijoitusryhmään II kuuluu myös sellaisia velkasitoumuksia korkoaineita, joiden takaisinmaksuaika on yli vuosi. Sijoitusryhmään III kuuluvat kiinteistöt ja sijoitusryhmä IV muodostuu osakesijoituksista. Sijoitusryhmä V muodostuu erinäisistä sijoituksista. Ryhmään V kuuluvat kaikki sijoitukset, joita ei luokitella I–IV sijoitusryhmään.

Sijoitusryhmässä II joukkovelkakirjojen ja velkasitoumusten luokittelu perustuu velallisen tai takaajan oikeudelliseen muotoon kuten esimerkiksi joukkovelkakirjalainat, jossa velallisena on valtio, kunta tai luottolaitos. Toinen luokittelutekijä sijoitusryhmässä II on velallisen tai takaajan sijaintipaikka kuten esimerkiksi ETA- tai OECD-valtio taikka näiden ulkopuolinen valtio tai luottolaitos.

Nykyinen vakavaraisuussäätely on toiminut tavoitellulla tavalla työeläkelaitosten selväpiirteisten suorien sijoitusten riskien mittaamisessa. Sijoitusmarkkinoiden kehitys on kuitenkin johtanut siihen, että nykyinen vakavaraisuusmekanismi ei mittaa kaikkia sijoitustoiminnan riskejä riittävällä tavalla. Vuoden 2007 lopussa alkaneen ja vuonna 2008 voimistuneen finanssimarkkinakriisin yhteydessä on ilmennyt kehityskohteita, joil-

la vakavaraisuussäätelyä olisi mahdollista kehittää paremmin sijoitusmarkkinoiden nopeat syklivaihtelut huomioivaksi.

Vuonna 2008 säädetyllä määräaikaistalalla parannettiin tilapäisesti työeläkelaitosten vakavaraisuutta, jotta niiden ei olisi tarvinnut sijoitusomaisuuden arvon alentumisen johdosta myydä sijoituksiaan tilanteessa, jossa niiden arvo oli poikkeuksellisen matalalla. Tämänlainen kaupankäynti olisi yhtäältä heikentänyt työeläkejärjestelmän rahoitusta pitkällä aikajaksolla ja toisaalta vaikuttanut laajemminkin Suomen talouteen suomalaisten pörssiyritysten osakkeiden arvon alenemisen johdosta.

Vakavaraisuussäätelyn tulisi antaa riittävän tarkka kuva työeläkelaitosten sijoitusten riskillisyydestä. Sijoitusmarkkinoiden kehitys vuodesta 2006, jolloin nykyisen vakavaraisuuskehikon muuttujien arvot kalibroitiin, on ollut nopeaa. Nykyisissä sijoitusalaryhmien on oletettu olevan täydellisesti korreloituneita pääryhmän sisällä. Erityisesti nykyisessä vakavaraisuuslaissa vain pääryhmien tasolla määriteltyjen korrelaatioiden ei katsota heijastavan riittävästi sijoitusten riskillisyyttä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellessaan muutoksia sääntelyyn, jotka tulisivat osin voimaan yksityisalojen työeläkelaitosten vakavaraisuussäätelyä määräävässä muutoslaissa voimassaolon päättyessä vuoden 2013 alussa ja osin vuoden 2014 aikana. Ennen kyseisiä laajempia muutoksia yksityisalojen työeläkelaitosten pitkän aikavälin sijoitustoiminnan tehostamisen kannalta olisi kuitenkin perusteltua tehdä kate- ja vakavaraisuussäätelyä eräitä nopeammin toteutettavia muutoksia.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia työeläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laske- misesta ja vastuuvelan kattamisesta, työntekijän eläkelakia, työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, eläkesäätiölakia ja vakuutus- kassalakia. Lisäksi muutettaisiin eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädännön muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäätöjä.

Vuoden 2007 alusta voimaan tulleen sijoitusuudistuksen ensisijaisena päämääränä oli vähentää työeläkemaksun pitkän aikavälin nousupainetta nostamalla sijoitusten tuotto-odotusta sijoitusriskiä lisäämällä. Nyt ehdotettavien muutosten tavoitteena olisi parantaa riskien huomioon ottamista sijoitusten luokittelussa ja vakavaraisuusrajan laskemisessa. Vakavaraisuuskehikon uudistaminen kohdistuisi siten sijoitusriskien huomioon ottamiseen vakavaraisuusrajaa määritettäessä.

Joukkovelkakirjojen luokittelu perustuu voimassa olevan vakavaraisuuslain 6 §:ssä II pääryhmässä velallisen tai takaajan oikeudelliseen muotoon ja sen sijaintipaikkaan. Euromääräisten joukkovelkakirjojen luokittelusta ehdotetaan kehitettäväksi nykyiseen verrattuna riskit paremmin huomioon ottaen siten, että luokittelu perustuisi velkakirjan tai sen liikkeeseenlaskijan luottoriskiin. Mitä korkeampi olisi velkakirjan tai sen liikkeeseenlaskijan luottoluokitus, sitä vähempiriskisemmäksi velkakirja luokiteltaisiin. Uudistuksen myötä euromääräisten joukkovelkakirjojen vaikutus työeläkelaitosten vakavaraisuusrajaan olisi riskiperusteisempi.

Finanssimarkkinakriisin aikana sijoitusryhmien keskinäisistä korrelaatioista on saatu lisää havaintoaineistoa. Tästä syystä ehdotetaan, että nykyisen vakavaraisuussäännösten sisältämien vakavaraisuusluokkien tuotto-, volatiliiteetti- ja korrelaatiomuuttujien arvot ajanmukaistettaisiin. Muutoksia ehdotetaan niihin muuttujien arvoihin, joiden taustaksi on ollut saatavissa ajanmukaisia historiallisia aikasarjoja. Ehdotusten tavoitteena on, että vakavaraisuussäännöstö antaisi nykyistä tarkemman kuvan työeläkelaitosten sijoitusten riskillisyydestä. Alaryhmien välisille korrelaatiomuuttujille ehdotetaan lisättäväksi arvot. Tästä syystä korrelaatiomatriisi kasvaisi nykyisestä. Finanssimarkkinakriisin aikajakson poikkeuksellisuus on otettu huomioon kalibroinnissa käytetyissä historiatiedoissa. Muuttujien arvojen valinnassa on kuitenkin otettu huomioon myös muita seikkoja. Koska muutosten olisi tarkoitus tulla voimaan jo 31 päivänä maaliskuuta 2011 lukien, muutokset eivät voisi korottaa eläkelaitosten vakavaraisuusrajaa lyhyen siirtymäajan vuoksi merkittävästi. Eläkelaitoksille jäisi tarvittaessa kuitenkin aikaa muuttaa sijoitusallokaatio-

taan ennen lain voimaantuloa. Muutosten laajuutta on rajoittanut lisäksi se, että vakavaraisuussääntelyn kokonaisuutta on tarkoitus selvittää vakavaraisuussääntelyn kehittämistä koskevan suunnitelman mukaan niin, että uudistus tulisi voimaan vuoden 2014 alusta. Lisäksi muutokset on rajattu vain niihin sijoitusryhmiin, joista oli saatavilla luotettavaa historia-aineistoa muuttujien arvojen määrittämiseksi. Muiden sijoitusryhmien muuttujien arvot säilytettäisiin nykyisellään. Muuttujien arvot ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella.

Lakisäätelistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuussäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että työeläkelaitokset raportoisivat vakavaraisuutensa Finanssivalvonnalle yksinomaan sijoitusten todellisen riskin mukaan. Tällä hetkellä laitokset raportoivat vakavaraisuutensa myös sijoitusten oikeudellisen muodon mukaan, mutta tästä kaksinkertaisesta raportoinnista ei ole käytännössä havaittu saatavan etua.

Lisäksi työeläkelaitosten johdannaisten käyttöä koskevia rajoituksia täsmennettäisiin. Nykyisen lain johdannaissopimuksia koskevassa sääntelyssä pyritään liiallisen ja hallitsemattoman riskinoton välttämiseen siten, että muiden kuin sijoitusriskiä pienentävien johdannaissopimusten käyttämistä rajoitetaan. Tältä osin kuitenkin laissa säädetty enimmäistappiovaraus on soveltuva riskimitä johdannaisriskeille, mutta johdannaisten kohde-etuuksien käypien arvojen summa ei. Esityksellä luovutettiin ei-suojaavien johdannaisten kohde-etuuksien yhteenlaskettujen käypien arvojen rajoittamisesta. Eisuojaavien johdannaisten laskennallista enimmäistappiovarausta koskevaa rajoitusta täsmennettäisiin.

Esityksellä tarkistettaisiin myös osaketuotosidonnaisen vastuuvelan osuuden määräytymistä koskevaa säännöstä vakavaraisuusrajaa laskettaessa. Muutoksella osaketuotosidonnaisen vastuuvelan osuus vähennettäisiin jatkossa IV sijoitusryhmän 1 alaryhmästä kun se nyt vähennetään koko IV sijoitusryhmästä. Osakesidonnaisen lisävakuumen vastuuun käsittely vakavaraisuusrajan laskennassa vastaisi työntekijän eläkelain 168 §:ää, jossa osakkeiden keskimääräinen

vuosituotto lasketaan IV sijoitusryhmän I alaryhmään luokiteltujen sijoitusten perusteella. Laskentamenettely vastaisi paremmin työeläkelaitoksen todellista riskiä.

Työeläkelaitoksia koskevia katesäännöksiä muutettaisiin siten, että julkisen kaupankäynnin määritelmää tarkennettaisiin vastaamaan arvopaperimarkkinalakiin (495/1989) tehtyjä uudistuksia (923/2007). Lisäksi uudistettaisiin katesäännöksiä sijoituksista muihin kuin ETA- ja OECD-valtioihin, vakuudettomiin velkasitoumuksiin ja yhteen yhteisöön. Muutoksilla parannettaisiin katesäännösten sisältöä siten, että ne asianmukaisemmin sääntelisivät työeläkelaitosten sijoitustoiminnan mahdollisia riskikeskittymiä. Myös kateluettelon säilyttämistä koskevaa säännöstä tarkistettaisiin siten, että työeläkelaitosten tulisi säilyttää kateluettelo luotettavalla tavalla kymmenen vuoden ajan tilikauden päättymisestä. Laissa ei enää edellytettäisi kateluettelon sitomista ja numerointia. Työeläkelaitokset voisivat siten säilyttää kateluettelon tietoteknisenä tallenteena.

Eläkelaitosten eläkevastuiden täydennyskertoimen arvo ehdotetaan määrättäväksi vuodesta 2011 neljännesvuosittain. Samoin työeläkevakuutusyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja eläkekassojen välisissä työnantajakohtaisen vakuutuskannan tai vakuutustoiminnan luovuttamisessa tai vastuun siirtämisessä tarvittava siirtyvän toimintapääoman määrä ehdotetaan annettavaksi asetuksella neljännesvuosittain. Nykyisin molemmat määrätään kaksi kertaa vuodessa. Työnantajakohtaisen vakuutuskannan tai vakuutustoiminnan luovuttamista tai vastuun siirtämistä koskevassa sopimuksessa mainitulle suunnitellulle siirtohetkelle säädettäisiin puolen vuoden aikaraja.

Eläkesäätiöille ja eläkekassoille ehdotetaan lisättäväksi lakiin säännös, jonka nojalla ne voisivat siirtää A-osaston tai lisäetuja myöntävän osaston ylikatteen B-osaston tai lakisääteistä toimintaa harjoittavan osaston toimintapääomaan. Eläkesäätiöt ja eläkekassat voisivat lisäksi purkaa lisävakuutusvastuuta työnantajalle eläkesäätiölain 45 §:n 4 momentin mukaisena toimintapääoman ylitteen palautuksena. Lisäksi ehdotetaan, että eläkesäätiöiden ja eläkekassojen siirtymäsäännöstä takauksien ja vakuuksien lukemisesta

toimintapääomaan jatkettaisiin kahdella vuodelle niiden säätiöiden ja kassojen osalta, joilla on tällainen takaus vuoden 2010 lopussa.

3 Esityksen vaikutukset

Ehdotetut muutokset parantaisivat sijoitusriskien huomioon ottamista sijoitusten luokittelussa ja vakavaraisuusrajan laskemisessa. Muutokset lisäisivät sijoitusriskien arvioimisen tarkkuutta. Esityksellä ei muutettaisi muihin lakeihin sisältyviä säännöksiä vakavaraisuusraja johdetuista valvonnallisista rajoista ja toimintapääoman sallitusta määrästä tai säännöksiä siitä, minkä suuruista toimintapääomaa eläkelaitoksilta edellytetään.

Eläkelaitosten vakavaraisuusrajan arvoon vaikuttaisivat sijoitusten luokittelu ja vakavaraisuusrajan laskentakaavassa käytettävien muuttujien arvot. Vaikutukset riippuvat yksittäisten eläkelaitosten sijoitusjakaumista. Tehdyt muutokset vaikuttaisivat eläkelaitoksissa vakavaraisuusrajan arvoon pääsääntöisesti korottavasti. Vakavaraisuusraja nousisi eläkelaitoksissa keskimäärin tasolta 10 % tasolle 11 % (eli noin 10 %). Eläkelaitoksen sijoitusjakaumasta riippuen nykyisen vakavaraisuusrajan arvon nousisi 0–15 %. Korotava vaikutus johtuu siitä, että nykyisin säännöksissä on joidenkin riskien vaikutus vakavaraisuusrajan arvoon muodostunut liian malaksi.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä yhteistyössä Finanssivalvonnan kanssa. Valmistelun yhteydessä on kuultu keskeisiä työmarkkinajärjestöjä, Eläketurvakeskusta, Työeläkevakuuttajat TELA ry:tä ja eläkelaitosten edustajia.

Esitys pohjautuu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asettaman yksityisten alojen työeläkejärjestelmän vakavaraisuussäätelyn uudistamista selvittäneen asiantuntijatyöryhmän selvitykseen (STM selvityksiä 2010:14). Asiantuntijatyöryhmässä edustettuina olivat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, valtiovarainministeriö, Finanssivalvonta, Suomen Pankki, Elä-

keturvakeskus, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, palkansaajajärjestöjen edustajana Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ja Työeläkevakuuttajat TELA ry. Asiantuntijatyöryhmän tähän esitykseen liittyvästä työstä on saatu lausunnot työryhmässä edustettuina olleilta tahoilta sekä työeläkevakuutusyhtiöiltä, Elä-

kesätiöyhdistys ESY:lta, sekä Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:lta, Akava:lta ja STTK:lta yhteinen lausunto. Hallituksen esityksestä ei ole pyydetty kirjallisia lausuntoja, koska asian valmistelussa ovat olleet mukana asian kannalta keskeiset tahot.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta

2 §. Määritelmät. Lain 2 §:ssä määritetään eräitä laissa käytettyjä käsitteitä. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa määritellään julkinen kaupankäynti. Se viittaa aiemmin voimassa olleen arvopaperimarkkinalain säännökseen. Arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ää on muutettu lailla 923/2007 1 marraskuuta 2007 lukien siten, että siinä on erikseen määritelty julkinen kaupankäynti 3 §:ssä ja monenkeskinen kaupankäynti 3a §:ssä.

Lain eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta sisältämää määritelmää julkisesta kaupankäynnistä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se viittaisi nykyisen arvopaperimarkkinalain mukaiseen sekä julkiseen kaupankäyntiin että monenkeskiseen kaupankäyntiin sekä niihin rinnastettavaan kaupankäyntiin muussa valtiossa.

5 §. Luokittelun perusteleminen. Pykälän 1 momentin nojalla eläkelaitoksen hallituksen on päätettävä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen luokittelun perusteet ja liitettävä ne eläkelaitoksen sijoitussuunnitelmaan. Pykälän 2 momentin nojalla työeläkelaitoksen hallituksen on seurattava perusteiden soveltamista. Työeläkelaitoksen hallituksessa on vuosittain hyväksyttävä selvitys tosiasialliseen riskiin perustuvien luokitteluperusteiden vaikutuksesta vakavaraisuusrajaan. Selvityksessä vaikutusta verrattaisiin vakavaraisuusrajaan, joka muodostettaisiin siten, että sijoitukset olisi luokiteltu oikeudellisen muodon mukaan. Tämä selvitys on toimitettava Finanssivalvonnalle.

Kahdenkertaisesta luokituksesta ehdotetaan luovuttavaksi. Ehdotuksen mukaan pykälän 2 momentti kumottaisiin, minkä jälkeen kyseisessä momentissa tarkoitettujen selvitysten tekemisestä ja vakavaraisuusrajan laskemi-

sesta kahdella eri tavalla luovuttaisiin. Eläkelaitoksen hallituksella olisi kuitenkin edelleen velvollisuus pykälän 1 momentin nojalla pitää riskin mukaisen luokittelun perusteet ajan tasalla. Vakavaraisuusrajaa ei kuitenkaan enää laskettaisi sekä juridisen että tosiasiallisen riskin mukaisen luokittelun perusteella.

Sijoitusten oikeudellisen muodon mukaista luokittelua ei katsota enää tarpeelliseksi. Vakavaraisuuslain käytännön soveltamisessa on käynyt ilmeiseksi, että edellä mainitusta kahdenkertaisesta riskien raportoinnista ei ole olennaista hyötyä työeläkelaitosten sijoitustoiminnan valvonnassa. Vaikka kahdenkertaisesta riskien raportoinnista ja vakavaraisuusrajan laskemisesta luovuttaisiin, eläkelaitoksen hallitus vastaa jo yleisten yhteisöoikeudellisten säännösten mukaan sijoitusten luokittelun ja sen perusteella johdetun eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan oikeellisuudesta. Luokittelun tosiasiallisena perusteena ei voisi tarkoitushakuisesti olla eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan minimointi vaan sijoitusten todellisen riskin esilletuominen.

Finanssivalvonnan on tarkoitus lisätä ohjeistusta työeläkelaitosten sijoitusten luokittelussa käytettäville periaatteille luokittelukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi.

6 §. Sijoitusryhmät. Pykälässä säädetään vakavaraisuusrajan laskemiseen ja vastuuvelan kattamiseen liittyvistä sijoitusryhmistä. Voimassa olevan pykälän II sijoitusryhmä sisältää euromääräisiä joukkovelkakirjalainoja korkoineen niiden takaisinmaksuajasta riippumatta. II sijoitusryhmään kuuluvat myös sellaiset velkasitoumukset korkoineen, joiden takaisinmaksuaika on yli vuosi. Yhtenä yleispiirteenä II sijoitusryhmän jakautumisessa alaryhmiin on sijoitusten jakaminen ETA- ja OECD-valtioihin tehtyihin sijoituksiin ja muihin valtioihin tehtyihin sijoituksiin.

II sijoitusryhmän ensimmäiseen alaryhmään kuuluvat nykyisen lain mukaan eläkelaitoksen myöntämät vakuutusmaksulainat ja

kaikkien eläkelaitosten myöntämät sijoituslainat korkoineen.

Toiseen alaryhmään kuuluu euromääräisiä joukkovelkakirjalainoja ja velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtio tai muu tietyt edellytykset täyttävä julkisyhteisö.

Kolmanteen alaryhmään luetaan nykyisessä laissa joukkovelkakirjalainoja ja velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on muu valtio kuin ETA- tai OECD-valtio tai tällaisessa valtiossa sijaitseva, tietyt edellytykset täyttävä julkisyhteisö. Ryhmään luokitellaan myös sellainen kansainvälinen järjestö, jonka jäseninä on muita valtioita kuin ETA- tai OECD-valtioita.

Neljänteen alaryhmään luokitellaan voimassa olevan sääntelyn mukaan joukkovelkakirjalainoja ja velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana voi olla vakuutusyhtiö tai luottolaitos. Lisäksi ryhmään voidaan lukea sellainen osakeyhtiö velallisena, jonka osakkeilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa. Nykylaissa alaryhmään luokitellaan sellaisia joukkovelkakirjalainoja, joilla käydään ETA- tai OECD-valtion alueella julkisesti kauppaa ja joiden liikkeellelaskijat arvioidaan olevan luottoriskiltään investointikelpoisia.

Viidenteen alaryhmään kuuluvat tällä hetkellä sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat, jotka eivät kuulu 1—4 alaryhmään.

Vakavaraisuusrajan laskennassa käytettävää sijoitusten luokittelua ehdotetaan muutettavan siten, että uusi luokittelu heijastaisi sijoitusten riskillisyyttä, erityisesti luottoriskiä, voimassa olevaa luokittelua paremmin. II sijoitusryhmään luettaisiin edelleen samat sijoitukset kuin aiemminkin. Joukkovelkakirjojen ja velkasitoumusten luokittelua II sijoitusryhmän alaryhmiin ehdotetaan muutettavaksi siten, että alaryhmät muodostettaisiin velkakirjan luottoriskin mukaan. Alaryhmiä olisi edelleen viisi.

Velkakirjan tai sen liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuteen perustuva vakavaraisuusvaatimus muodostaisi luottoluokkia. Esiitetty luottokelpoisuuden mukainen luokittelu vastaisi samaa luokittelua, jota luottolaitosdirektiivin (2006/48/EY) nojalla on säädetty sovellettavaksi luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksissa. Luottolaitosten vakava-

raisuusvaatimuksissa luottoriski perustuu Finanssivalvonnan standardiin Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus standardimenetelmää käytettäessä (Standardi 4.3 c Liite 1, versio 2). Finanssivalvonnan standardissa määritellään hyväksytyt luottoluokituslaitokset ja näiden laitosten antamien luokitusten ja luottoluokkien välinen yhteys. Finanssivalvonta on hyväksynyt seuraavien luottoluokituslaitosten antamien luottoluokituksen käytön luottolaitosten vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin mittaamisessa:

- Fitch Ratings
- Moody's Investors Service
- McGraw-Hill International, joka julkistaa luottoluokituksia nimellä Standard and Poor's
- DBRS.

Luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksissa luottoluokkia on kuusi. Eläkelaitoksille ehdotetaan kolmea luottoluokkaa, joista luottoluokat 2 ja 3 olisivat Finanssivalvonnan standardissa määriteltyjen luottoluokkien yhdistelyjä. Luottoluokka 1 sisältäisi parhaan luottokelpoisuuden tason (AAA) ja erittäin hyvän luottokelpoisuuden tason (AA) velkakirjat. Luottoluokka 2 sisältäisi vahvan luottokelpoisuuden tason (A) ja välttävän luottokelpoisuuden tason (BBB) velkakirjat. Luottoluokan 3 velkakirjat olisivat luottokelpoisuudeltaan spekulatiivista (BB), erittäin spekulatiivista (B) tasoa tai maksuhäiriöriskitasoa (CCC tai alle).

Esiityksessä ehdotetaan, että velkakirjan tai sen liikkeellelaskijan luottokelpoisuuteen perustuvasta luottoluokituksesta säädettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Asiasisällön puolesta asetus vastaisi Finanssivalvonnan luottolaitoksille antamaa standardia. Asetuksessa määriteltäisiin Finanssivalvonnan hyväksymät luottoluokituslaitokset ja näiden laitosten antamien luokitusten ja eläkelaitosten vakavaraisuusrajan kaavassa sovellettavan luottoluokan välinen yhteys.

Luottoluokkiin perustuvassa luokittelussa II sijoitusryhmän ensimmäisen alaryhmän luokitteluperustetta ei ehdoteta muutettavaksi nykyisestä laista. Siihen kuuluisivat edelleen eläkelaitoksen myöntämät vakuutusmaksulainat ja kaikkien eläkelaitosten myöntämät sijoituslainat korkoineen.

Toiseen alaryhmään luokiteltaisiin vain sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjat ja vel-

kasitoumukset, joissa velallisena tai takaajana olisi valtio, jonka luottoluokitus vastaisi luottoluokkaa 1.

Kolmanteen alaryhmään luokiteltaisiin muut kuin toiseen alaryhmään luokiteltavat euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset, joiden luottoluokitus tai joiden liikkeellelaskijan luottoluokitus vastaisi luottoluokkaa 1.

Neljänteen alaryhmään luokiteltaisiin sellaisia euromääräisiä joukkovelkakirjalainoja ja muita kuin yhden vuoden kuluessa erääntyviä velkasitoumuksia korkoineen, joiden luottoluokitus tai joiden liikkeeseenlaskijan luottoluokitus vastaisi luottoluokkaa 2.

Viidenteen alaryhmään ehdotetaan tässä esityksessä luokiteltavan sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joiden luottoluokitus tai joiden liikkeeseenlaskijan luottoluokitus vastaisi luottoluokkaa 3. Näin ollen kaikki sellaiset joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset, joita ei luokiteltaisi edeltäviin alaryhmiin, luokiteltaisiin tähän luokkaan. Viidennen alaryhmän luonne eräänlaisena velkasitoumussijoitusten kaatoluokkana säilyisi samana kuin nykyllaissakin.

7 §. Johdannaissopimukset. Voimassa olevan pykälän nojalla työeläkelaitosten muiden kuin sijoitusriskiä pienentävien johdannaissopimusten sekä kohde-etuuksien yhteenlaskettu käypä arvo että tällaisten johdannaissopimusten yhteenlaskettu laskennallinen enimmäistappio eivät saa ylittää I sijoitusryhmään ja II sijoitusryhmän toiseen alaryhmään luokiteltujen sijoitusten yhteenlaskettua käypää arvoa. Lainkohdalla pyritään liiallisen ja hallitsemattoman riskinoton välttämiseen siten, että muiden kuin sijoitusriskiä pienentävien johdannaissopimusten käyttämisistä rajoitetaan.

Voimassa olevassa pykälässä säädetty enimmäistappiovaraus on soveltuva riskimita johdannaissriskeille, mutta johdannaisten kohde-etuuksien käypien arvojen summa ei sen sijaan ole. Esimerkiksi osakeindeksifutuurin kohde-etuus tarkoittaa todellisuudessa täysin eri mittakaavan markkinariskiä kuin käyvältä arvoltaan samansuuruisen rahamarkkinafutuurin kohde-etuus.

Ehdotuksessa luovuttaisiin ei-suojaavien johdannaisten kohde-etuuksien yhteenlaskettujen käypien arvojen rajoittamisesta ja täsmennettäisiin ei-suojaavien johdannaisten laskennallista enimmäistappiovarausta koskevaa rajoitusta.

10 §. Vakavaraisuusrajan laskeminen. Pykälän 3 momentin nojalla osaketuottosidonnaisen vastuuvelan osuus λ , 10 %, vähennetään tällä hetkellä IV sijoitusryhmästä. Osaketuottosidonnaisen vastuuvelan osuuden laskennassa käytettävä osaketuottokerroin lasketaan kuitenkin IV sijoitusryhmän alaryhmän 1 toteutuneiden tuottojen perusteella. IV sijoitusryhmän 1 alaryhmään luetaan 6 §:n nojalla sellaisia osakkeita, osuuksia ja muita vastaavia sitoumuksia, joilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa.

Ehdotuksen mukaan osaketuottosidonnaisen vastuuvelan osuus λ vähennettäisiin jatkossa IV sijoitusryhmän 1 alaryhmästä. Tällöin vakavaraisuusrajan laskenta vastaisi paremmin työeläkelaitoksen todellista riskiä.

Pykälän 3 momentissa säädetään lisäksi 1 momentin kaavassa esiintyvien muuttujien arvoista. Voimassa olevan lain ensimmäinen taulukko sisältää 6 §:n mukaisten I—V sijoitusryhmän alaryhmiin luokiteltujen sijoitusten tuotto-odotukset (m_i) ja arvioidut tuotto-odotuksiin liittyvät vaihtelut eli hajonnat (s_i). Momentin toisessa taulukossa annetaan korrelaatiomuuttujalle sovellettavat arvot r_{ij} .

Koska tässä esityksessä ehdotettujen muutosten tavoitteena on lisätä vakavaraisuussääntelyn riskiperusteisuutta, momentin 1 kaavassa esiintyvien muuttujien lukumäärä ja siten taulukoiden koko kasvaisi. Erityisesti sijoitusryhmien I—V alaryhmien välisten korrelaatioiden lisääminen kasvattaisi korrelaatioarvojen taulukon suureksi. Siten lakiteknisistä syistä ehdotetaan, että muuttujien arvoja koskevat taulukot annettaisiin valtioneuvoston asetuksella. Luonnos tarvittavaksi asetukseksi on tämän esityksen liitteenä.

Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin 6 §:n mukaisten I—V sijoitusryhmän alaryhmiin luokiteltujen sijoitusten tuotto-odotukset (m_i) ja arvioidut tuotto-odotuksiin liittyvät vaihtelut eli hajonnat (s_i). Lisäksi asetuksella annettaisiin korrelaatioparametreille sovellettavat arvot r_{ij} .

Taulukoissa esitetyt arvot perustuvat Finanssivalvonnassa tehtyyn analyysiin ja siitä laadittuun muistioon sekä eläkelaitosten sijoitustoiminnan asiantuntijoiden näkemyksiin. Valmistelussa valittiin analyysin perusteeksi sellaiset indeksit, joiden arvojen kehityksen katsottiin vastaavan alaryhmään luokiteltavien sijoitusten markkina-arvon kehitystä riittäväällä tarkkuudella. Indeksien valintaan vaikutti myös se, että indeksit olisivat Finanssivalvonnan saatavilla ja indekseistä olisi käytettävissä hyvät kuvaukset ja erittelyt. Lisäksi valittavien indeksien aikasarjojen tulisi olla riittävän pitkiä, jotta niiden perusteella olisi johdettavissa tarvittavat tunnusluvut.

I sijoitusryhmän tuotto-odotusta ja hajontaa kuvaavien muuttujien perusteena on euroalueen valtioiden rahamarkkinainstrumenttien kokonaistuottoindeksi ja kolmen kuukauden euribor kokonaistuottoindeksi.

II sijoitusryhmän muuttujien arvojen perusteena ovat kunkin alaryhmän luottoluokan mukaisten valtioiden kokonaistuottoa vastaava joukkovelkakirjaindeksi, euroalueen yritysten indeksi tai näiden yhdistely.

III sijoitusryhmän tuotto-odotusta ja hajontaa kuvaavia parametreja ei ehdoteta muutettavaksi.

IV sijoitusryhmän ehdotetut muuttujien arvot estimoitiin euromääräisen ETA/OECD-markkinoiden kokonaistuottoindeksin, Euroopassa listattujen pienen yritysten hintaindeksin ja euromääräisten kehittyvien markkinoiden hintaindeksin perusteella.

V sijoitusryhmän muuttujien arvojen perusteena olivat kehittyvien markkinoiden rahamarkkinaindeksi euroina, kehittyvien markkinoiden joukkovelkakirjaindeksi euroina ja hyödykeindeksi euroina.

Alaryhmien aikasarjojen muodostaminen edellytti eri indeksien yhdistelyä ja painottamista.

13 §. *Sijoitukset muihin kuin ETA- ja OECD-valtioihin ja erinäiset sijoitukset.* Pykälässä rajoitetaan sijoitusten tekemistä muihin valtioihin kuin ETA- ja OECD-valtioihin. Pykälässä säädetään, että enintään 20 prosenttia eläkelaitoksen vastuuvelasta voidaan kattaa kyseisen lain 6 §:n I sijoitusryhmän 4 alaryhmään, II sijoitusryhmän 3 ja 5 alaryhmään, III sijoitusryhmän 4 alaryhmään,

IV sijoitusryhmän 3 alaryhmään ja V sijoitusryhmään luokitelluilla sijoituksilla.

Jos sijoitusta ei ole todellisen riskin mukaisessa vakavaraisuusluokittelussa luokiteltu edellä mainittuihin vakavaraisuusryhmiin, nykyisessä säädetty sijoitusten kotipaikka ETA- tai OECD-alueen sisä- tai ulkopuolella ei välttämättä toimi alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti säädettyä katerajoituksesta.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän sisältämä 20 prosentin mukainen katerajoitus kohdistuisi vain 6 §:n V sijoitusryhmän 3 ja 4 alaryhmissä tarkoitettuihin sijoituksiin ja sellaisiin sijoituksiin jotka sijaitsevat ETA- ja OECD-valtioiden ulkopuolella. Samalla 13 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa määriteltäisiin sijoituksen sijaintipaikka. Uuden momentin säännös vastaisi sisällöllisesti vakuutusyhtiölain 10 luvun 19 §:n 5 ja 6 momenttia.

Vakavaraisuusluokittelua varten laki velvoittaa eläkelaitoksen selvittämään välillistenkin sijoitusten tosiasialliset riskit ja tarvittaessa jakamaan välillisen sijoituksen useaan riskejä parhaiten kuvaavaan alaryhmään. Välillisten sijoitusten tosiasiallisten riskien selvittäminen vaatii käytännössä tietoa alla olevista sijoituskohteista ja niihin liittyvistä riskeistä. Etenkin 6 §:n V sijoitusryhmän 3 ja 4 alaryhmissä tarkoitettujen sijoituskohteiden etsiminen ja sijoitusten riskien onnistunut hallinnoiminen edellyttää eläkelaitokselta merkittävää asiantuntemusta. Näitä sijoituksia ovat sijoitukset metalliin, energiaan, muihin raaka-aineisiin ja hyödykkeisiin sekä kiinnitykset, oikeudet rakentamattomaan maa-alueeseen ja vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan sekä muut erityiset oikeudet sekä muut sellaiset sijoitukset, joille ei ole määritelty sijoitusryhmää. Kyseessä olevien sijoitusten laajamittainen hyväksynnän vastuuvelan katteeksi voisi riskienhallinnan näkökulmasta johtaa eläkejärjestelmän kannalta epäsuotuisiin seurauksiin. Siitä syystä pykälässä ehdotettaisiin rajoitettavan sellaisia erinäisiä sijoituksia, jotka on luokiteltu sijoitusryhmän V alaryhmiin 3 ja 4.

Nykyinen laki rajoittaa kuitenkin kaikkia erinäisiä sijoituksia eli myös sellaisia sijoituksia, jotka on luokiteltu sijoitusryhmän V alaryhmiin 1 ja 2. Näihin alaryhmiin luoki-

tellaan oikeudellisen muotonsa mukaisesti vieraisissa valuutoissa noteeratut joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset sekä valuuttasijoitukset riippumatta siitä onko kyseessä ETA- ja OECD-alueelle kuuluva valuuttalue. Siten nykyllaissa rajoitetaan sijoittamista muun ohella Yhdysvaltojen ja Ruotsin velkakirjalainoihin, vaikka niitä ei sijoitusinstrumentteina voida pitää riskillisempinä kuin euroalueen maiden joukkovelkakirjalainoja. Tämä rajoitus nyt poistettaisiin. Valuuttakurssien vaihtelu on edellä sanottujen instrumenttien kohdalla merkittävämpi riski, mutta sijoitusten valuuttariskiä on rajoitettu jo erikseen katesäännösten 14 §:ssä.

17 §. Sijoitukset yhteen yhteisöön. Lain 17 § rajoittaa sijoituksia yhteen kohteeseen. Sijoituksilla yhteen kohteeseen tarkoitetaan suoria tai välillisiä sijoituksia saman yhteisön joukkovelkakirjalainoihin, osakkeisiin, osuuksiin sekä samaan yhteisöön kohdistuviin velkasitoumuksiin. Lisäksi säännöksellä rajoitetaan saman yhteisön antamia lainojen takauksia tai takausvakuutuksia, kun kyseessä on eri velalliselle annetut velkasitoumukset.

Pykälän 1 momentin 3 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Sen mukaan enintään 5 prosenttia vastuvelasta voidaan kattaa suorilla tai välillisillä sijoituksilla eri velallisten antamiin velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteisön antama takaus tai takausvakuutus.

Nykylain katerajoitteen tarkoituksena on rajoittaa sijoitusten riskikeskittymiä ja lainoihin liittyvää vastapuoliriskiä hajauttamalla sijoituksia eri yhteisöjen liikkeelle laskeisiin arvopapereihin. Riskikeskittymien hajautus katerajoitteen avulla on perusteltua, kun kyseessä on suoraan yhteen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski. Sen sijaan eri velallisille annettujen lainojen takauksiin liittyvä vastapuoliriski on ehdollinen ja toteutuu vain mikäli ensisijaiset velalliset ajautuvat maksukyvyttömiksi.

Lainojen takauksiin liittyvä ehdollinen vastapuoliriski on merkittävästi suoraa vastapuoliriskiä pienempi. Takauksiin liittyvä riski toteutuu täysimääräisesti vain siinä tapauksessa, että kaikki taattavat velalliset ajautuvat samanaikaisesti maksukyvyttömiksi ja lisäksi takaaja on maksukyvytön.

Lisäksi nykyiseen lainsäädäntöön liittyy mahdollisuus pienentää takaajakohtaista keskittymäriskiä purkamalla takauksia ja lisäämällä siten sijoitusten tosiasiallista vastapuoliriskiä. Tällöin velkasitoumuksista tulee vakuudettomia, joilla katesäännösten 18 §:n mukaan voidaan kattaa 5 prosenttia vastuvelasta. Takaajakohtaisten riskikeskittymien rajoittaminen nykyisen katesäännösten mukaan voi siis käytännössä johtaa takausten välttämiseen ja vastapuoliriskien kasvattamiseen vakuudettomien velkasitoumusten kautta.

17 a §. Velkasitoumusten vakuudet. Takaajakohtaisten riskikeskittymien sääntelemiseksi ehdotetaan lisättäväksi uusi 17 a §. Takaajakohtaisiin riskikeskittymiin liittyvän vastapuoliriskin realisoitumisen todennäköisyys on suorien sijoitusten vastapuoliriskiä pienempi. Tästä syystä takaajakohtaisia riskikeskittymiä ehdotetaan rajoitettavaksi enintään 10 %:iin, mikäli takaajalla on riittävä kansainvälisen luottoluokituslaitoksen määrittämä luottoluokitus. Muussa tapauksessa takaajakohtaisia riskikeskittymiä ehdotetaan rajoitettavaksi enintään 5 %:iin.

Työeläkejärjestelmässä eläkelaitosten myöntämien lainojen merkitys on olennainen rahoitettaessa suomalaisia yrityksiä. TyEL-lainauksessa käytetään tavanomaisesti kotimaisilta pankeilta saatuja lainatakauksia. Suurempien kotimaisten pankkien suhteellisen vähäinen määrä puoltaa lainojen takauksiin kohdistuvan katerajoitteen lieventämistä nykyiseen lakiin verrattuna. Ehdotuksella voidaan turvata työeläkejärjestelmään kuuluvan takaisinlainausoikeuden toteutuminen käytännössä.

Pykälän 2 ja 3 momentin asiasisältö vastaisi 17 §:n 2 ja 3 momenttien säännöksiä. Tämän pykälän ensimmäisessä momentissa säädetyllä rajoituksella ei olisi tarkoitus muuttaa eläkesäätiölain 5 §:n 2 momentin mukaisten sijoitusten sääntelyä nykyisestä. Ensimmäisen momentin rajoitus ei koskisi myöskään sijoituksia velkasitoumuksiin, joilla on julkisyhteisön takaus.

18 §. Sijoitukset vakuudettomiin velkasitoumuksiin. Sijoittamista vakuudettomiin velkasitoumuksiin on rajoitettu vakavaraisuuslain 18 §:n nojalla 5 prosenttiin vastuvelasta. Rajoituksen tarkoituksena on vähen-

tää tällaisiin sijoituksiin liittyvää vastapuoliriskiä. Tätä pykälää ei kuitenkaan sovelleta velkasitoumuksiin, joissa velallisena on 6 §:n I sijoitusryhmän 1 alaryhmässä tarkoitettu julkisyhteisö.

Pykälän säännös vakuudettomien velkasitoumusten vastapuoliriskin osalta on osoittautunut työeläkelaitosten sijoituskäytännössä tarpeettoman rajoittavaksi ja siihen sisältyvää poikkeusta ehdotetaan laajennettavaksi eräisiin lyhytaikaisiin velkasitoumuksiin.

Ehdotuksen mukaan pykälän 1 momentin rajoitusta ei sovellettaisi julkisyhteisöjen velkasitoumusten lisäksi myöskään sellaisiin euromääräisiin, yhden vuoden kuluessa erääntyviin velkasitoumuksiin, joissa velallisena on ETA- tai OECD-valtiossa toimiluvan saanut, julkisen valvonnan alainen vakuutusyhtiö tai luottolaitos. Rajoitusta ei sovellettaisi myöskään sellaisiin euromääräisiin, yhden vuoden kuluessa erääntyviin velkasitoumuksiin, joissa velallisena olevan osakeyhtiön osakkeilla käydään kauppaa julkisesti ETA- tai OECD-valtioissa. Sijoitusten 6 §:n mukaisessa luokituksessa tämä tarkoittaisi I sijoitusryhmän 2 ja 3 alaryhmää. Ehdotettu laajennus vastaisi vakuutusyhtiölain (521/2008) 10 luvun 14 §:n 2 momentin säännöksiä.

19 §. Kateluettelo. Pykälän nojalla eläkelaitoksen on pidettävä kateluettelo, johon merkitään katettavan vastuuelan kokonaismäärä, vastuuelan kate 6 §:n mukaisesti ryhmiteltynä ja 12—18 §:n mukaisten edellytysten ja rajoitusten täyttyminen. Lain 19 §:n 2 momentin mukaan tilikauden päättymishetken mukainen kateluettelo on sidottava ja sen sivut on numeroitava. Sidottu kateluettelo on säilytettävä eläkelaitoksen hallussa kymmenen vuotta tilikauden päättymisestä.

Kateluettelon säilyttämistä koskeva säännös ei mahdollista kateluettelon säilyttämistä sähköisessä muodossa. Tietoteknisin keinoin olisi kuitenkin mahdollista luotettavasti säilyttää kateluettelo sähköisesti, mikä muun ohella yksinkertaistaisi työeläkelaitosten arkistointia. Se myös helpottaisi kateluettelon käsittelyä ja kopiokappaleiden laadintaa.

Ehdotuksella kateluettelon säilyttämistä koskevaa säännöstä muutettaisiin siten, että siinä ei nimenomaisesti viitattaisi kateluettelon sitomiseen taikka sivujen numeroimi-

seen. Tämä mahdollistaisi kateluettelon säilyttämisen sähköisessä muodossa.

25 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset. Pykälän 2 momentin nojalla Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta, sisällöstä ja toimittamisesta Finanssivalvonnalle, johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta, varojen arvostamisesta sekä katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.

Edellä eräiden johdannaisten käyttöä koskevien rajoitusten muuttamista koskevien ehdotusten johdosta Finanssivalvonnan toimivaltaa tarkempien säännösten ja määräysten antamiseksi ehdotetaan tarkennettavaksi. Ehdotetaan, että Finanssivalvonta voisi antaa määräyksen 7 §:ssä tarkoitetun enimmäistappion määrittelystä ja johdannaissopimusten käsittelystä vakavaraisuusrajan määrittelyssä. Finanssivalvonnan määräyksillä voitaisiin säännellä muun ohella seuraavista seikoista: 1) enimmäistappion riskiteoreettinen määrittely, 2) riskitapahtuman mahdolliset vaikutukset johdannaissopimuksen rahaksi muunnettavuuteen, 3) johdannaisten enimmäistappiorajoitteen mitoittaminen turvaavasti huomioiden poikkeusolojen vaikutus rahoitusmarkkinoiden likviditeettiin sekä eläkelaitoksen likviditeetin tarpeeseen, 4) enimmäistappiorajoitteen laskentamenetelmä, 5) enimmäistappiorajoitteen muuttajat kuten esimerkiksi luottamustaso, stressin suuruus ja aikajakso ja 6) johdannaissopimusten käsittely vakavaraisuusrajan laskennassa.

Pykälästä poistettaisiin ehdotetun 5 §:n 2 momentin kumoamisen johdosta viittaus 5 §:ssä tarkoitetun selvityksen laatimiseen ja toimittamiseen Finanssivalvonnalle.

1.2 Työntekijän eläkelaki

171 §. Vanhuuseläkevastuun täydentäminen. Nykyisin täydennyskerroin vahvistetaan laskuperusteissa työeläkevakuutusyhtiöiden hakemuksesta kaksi kertaa vuodessa, tammi-kuun alusta ja heinäkuun alusta toistaiseksi voimaan tulevaksi. Jos kertoimen arvo pysyy samana, niin uutta hakemusta ei tehdä ja aikaisemmin vahvistettu arvo pysyy voimassa.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että täydennyskertoimen arvoa tarkasteltaisiin neljä kertaa vuodessa tammikuun, huhtikuun, heinäkuun ja lokakuun alusta toistaiseksi voimaan tulevaksi. Uutta arvoa haettaisiin vahvistettavaksi neljännesvuosittain, jos kertoimen arvoa ehdotetaan muutettavaksi. Muutosta ehdotetaan sen vuoksi, että sijoitusmarkkinoiden vaihtelut voitaisiin ottaa nykyistä nopeammin huomioon. Nykyinen kuuden kuukauden viive kertoimen määrittämisessä aiheuttaa sen, että samalla kun negatiivinen käänne sijoitusmarkkinoilla heikentää eläkelaitosten vakavaraisuutta, laitoksilta edellytettäisiin korkeita rahastotäydennyksiä ja päinvastoin.

Eläketurvakeskus kokoaisi edelleen eläkelaitoksilta hakemusta varten tarvittavat tiedot ja laskisi kertoimen vertailuarvon eläkelaitosten vakavaraisuuteen perustuvalla laskukaavalla. Sosiaali- ja terveysministeriö ei pyytäisi hakemuksesta enää lausuntoa Eläketurvakeskuksen hallitukselta, ellei täydennyskertoimen arvoksi haettaisi laskukaavalla saadusta arvosta poikkeavaa arvoa. Tällä tavoin vahvistamismenettelyä voitaisiin keventää ja nopeuttaa. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi ensimmäisen kerran määrättäessä täydennyskertoimen arvoa heinäkuun 2011 alusta voimaantulevaksi.

1.3 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

29 e §. *Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä toimintapääoma.* Nykyisin siirtyvää toimintapääomaa koskeva sosiaali- ja terveysministeriön asetus annetaan kaksi kertaa vuodessa tammikuun alusta ja heinäkuun alusta voimaantulevaksi. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetus annettaisiin neljä kertaa vuodessa, tammikuun, huhtikuun, heinäkuun ja lokakuun alusta voimaantulevaksi. Tällöin siirtyvän toimintapääoman taso seuraisi nopeammin sijoitusympäristössä tapahtuvia muutoksia. Siirtyvän toimintapääoman määräytymiseen ei ehdoteta muutosta.

Nykyisen käytännön mukaan eläkelaitokset raportoivat vakavaraisuudestaan Finanssivalvonnalle neljännesvuosittain puolentoista kuukauden kuluessa raportointihetkestä. Raportointi perustuu Finanssivalvonnan anta-

maan määräykseen. Finanssivalvonta tekee sosiaali- ja terveysministeriölle esityksen siirtyvän toimintapääoman laskennassa käytettävästä prosenttiosuudesta viimeistään kahta kuukautta ennen prosenttiosuuden soveltamista. Finanssivalvonnalle jää tällöin kaksi ja puoli kuukautta aikaa eläkelaitosten tietojen tarkistamiseen ja esityksen tekemiseen.

Siirryttäessä neljä kertaa vuodessa tapahtuvaan vahvistamismenettelyyn valmisteluajankausi kiristyisi. Ehdotuksessa esitetään, että Finanssivalvonta antaisi ministeriölle esityksen viimeistään kuukautta ennen kuin asetus tulisi voimaan. Ministeriöllä olisi kuukausi aikaa asetuksen voimaan saattamiseen nykyisen kahden kuukauden sijasta. Finanssivalvonnan tulisi saada eläkelaitoksilta tiedot nykyistä aikataulua nopeammin, jotta sille jäisi riittävästi aikaa eläkelaitosten tietojen tarkistamiseen ja esityksen tekemiseen. Tämä edellyttäisi Finanssivalvonnan antamien määräysten muuttamista ja eläkelaitoksilta tietojensa täsmällistä toimittamista valvojalle. Muutosta ehdotetaan sovellettavaksi ensimmäisen kerran määrättäessä siirtyvää toimintapääomaa heinäkuun 2011 alusta voimaantulevaksi.

Lisäksi momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos viittaamalla Vakuutusvalvontaviraston sijasta Finanssivalvontaan.

29 g §. *Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen ajankohta.* Nykyisin työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisesta koskevassa sopimuksessa on mainittava vakuutuskannan luovuttamisen suunniteltu voimaantuloajankohta. Kuitenkaan vakuutuskannan luovuttamisen suunnitellulle voimaantuloajankohdalle ei aseteta takarajaa. Siirtyvän toimintapääoman tason määrää sopimushetkellä voimassa oleva sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Jotta siirtyvän toimintapääoman määrä olisi vakuutuskannan luovutushetkellä ajantasainen, sopimushetken ja vakuutuskannan luovuttamisen välinen aika tulisi olla mahdollisimman lyhyt.

Tästä johtuen pykälään ehdotetaan lisättäväksi takaraja, puoli vuotta, sopimuksen tekemisen ja suunnitellun vakuutuskannan luovuttamisen välille. Puoli vuotta riittäisi käsittelyprosessille eläkelaitoksessa ja Finanssivalvonnassa. Kun lisäksi siirtyvä toiminta-

pääoma määrättäisiin jatkossa useammin, tulisi vakuutuskannan luovuttamisen tapahtua mahdollisimman pian vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen tekemisen jälkeen. Tällöin vakuutuskannan mukana siirtyvä toimintapääoma vastaisi mahdollisimman hyvin eläkelaitosten sijoitusten keskimääräistä riskitasoa ja sijoitusmarkkinoiden tilannetta.

1.4 Eläkesäätiölaki

6 §. Pykälässä säädetään AB-eläkesäätiön osastojen varojen ja velkojen pitämisestä erillään sekä varojen siirrosta osastojen välillä. Jos eläkesäätiön A- tai B-osaston 46 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä kattavan 46 ja 47 §:n mukaisesti vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan pysyvästi ylittävän kyseisen osaston eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat (ylikate) saadaan pykälän 3 momentin mukaan siirtää toisen osaston eläkevastuun katteeksi. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi käsitteen 'ylikate' määrittely. Ylikatteen käsitettä käytetään jo 45 §, 116 § ja 120 §:ssä. Muutos olisi luonteeltaan tekninen.

48 c §. Pykälän 1 momentin nojalla eläkesäätiön tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Toimintapääoma voi siirron jälkeen ylittää enimmäismääränsä. Jos toimintapääoma ylittää toisena peräkkäisenä vuonna enimmäismääränsä, lisävakuutusvastuuta on purettava 6 momentin mukaan siten, ettei enimmäismäärä ylity. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa kannatusmaksuilla. Lisävakuutusvastuuta voi kartuttaa kannatusmaksuilla korkeintaan toimintapääoman enimmäismäärään saakka.

Eläkesäätiöitä koskevassa lainsäädännössä ei ole tällä hetkellä säännöksiä ylikatteen siirrosta toimintapääomaan sisältyvään lisävakuutusvastuuseen. Eläkesäätiölaissa ei ole myöskään säännöksiä lisävakuutusvastuun purkamisesta toimintapääoman ylitteen palautuksena. Lakia ehdotetaan täydennettäväksi näiltä osin.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että eläkesäätiö voisi siirtää ylikatteen A-osastolta B-osaston lisävakuutusvastuuseen ja että eläkesäätiö voisi purkaa lisävakuutusvastuuta toimintapääoman ylitteen palautuksena.

Ehdotuksen mukaan eläkesäätiö voisi siirtää sijoitustoiminnan tuloksen lisäksi ylikatteen A-osastolta B-osaston lisävakuutusvastuuseen. Toimintapääoma voisi ylittää tilapäisesti enimmäismääränsä näiden siirtojen jälkeen. Lisävakuutusvastuuta pitäisi purkaa kannatusmaksujen alentamiseen vasta, kun toimintapääoma ylittäisi enimmäismääränsä toisena peräkkäisenä vuonna. Tämä lisäisi toiminnan joustavuutta, kun eläkesäätiöllä olisi mahdollista tehdä siirto toimintapääomaan, vaikka toimintapääoman enimmäismäärä ylittyisi. Menettely vastaisi sijoitustoiminnan tuottojen siirtämistä koskevia säännöksiä.

Ehdotuksen mukaan lisävakuutusvastuuta voitaisiin purkaa myös toimintapääoman ylitteen palautuksena. Nykyisin lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa ainoastaan sijoitustappioiden peittämiseen ja kannatusmaksujen alentamiseen. Silloin kun eläkesäätiön toimintapääoma ylittää enimmäismääränsä ja kannatusmaksut eivät ole niin suuret, että ylitte voitaisiin purkaa lisävakuutusvastuusta kannatusmaksujen alentamiseen, lisävakuutusvastuuta tulisi voida purkaa ylitteen palautuksena työnantajalle. Tällä tavalla eläkesäätiöllä olisi mahdollisuus purkaa toimintapääomaansa laissa säädetyn enimmäismäärän ylitteen verran.

Pykälän 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläkesäätiön tulisi purkaa toimintapääoman enimmäismäärän ylittävältä osuudesta vain yksi kolmasosa kannatusmaksujen alentamiseen, jos toimintapääoma ylittää toisena peräkkäisenä vuonna enimmäismääränsä. Nykyisin koko ylittävä osa tulee purkaa kannatusmaksujen alentamiseen. Ehdotus yhdenmukaistaisi työeläkeyhtiöiden ja eläkesäätiöiden ja -kassojen sääntelyä ylitteen purkamisessa.

102 §. Nykyisin vakuutustoiminnan luovutussopimuksessa on mainittava vakuutustoiminnan luovuttamisen suunniteltu voimaantuloajankohta. Kuitenkaan luovuttamisen suunnitellulle voimaantuloajankohdalle ei

aseteta aikarajaa. Siirtyvän toimintapääoman tason määrää sopimushetkellä voimassa oleva sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Näin ollen sopimushetken ja vakuutustoiminnan luovuttamisen välinen aika tulisi olla mahdollisimman lyhyt.

Pykälän 7 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi puolen vuoden aikaraja vakuutustoiminnan luovutussopimuksen ja vakuutustoiminnan luovuttamisen suunnitellun voimaantuloajankohdan väliselle ajalle. Ehdotus ja sen perustelut vastaisivat työeläkevakuutusyhtiölain 29 g §:ään ehdotettua muutosta. Finanssivalvonnalta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana mahdollisuus määrätä päätöksessään myöhempi ajankohta vakuutustoiminnan siirtämiselle. Lisäksi tehtäisiin tekninen muutos korvaamalla viittaus Vakuutusvalvontavirastoon viittaukseksi Finanssivalvontaan.

1.5 Vakuutuskassalaki

83 d §. Pykälän 1 momentin nojalla eläkekassan tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Toimintapääoma voi siirron jälkeen ylittää enimmäismääränsä. Jos toimintapääoma ylittää toisena peräkkäisenä vuonna enimmäismääränsä, lisävakuutusvastuuta on purettava 6 momentin mukaan siten, ettei enimmäismäärä ylitä. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa vakuutusmaksuilla. Lisävakuutusvastuuta voi kartuttaa vakuutusmaksuilla toimintapääoman enimmäismäärään saakka.

Eläkekassoja koskevassa lainsäädännössä ei ole tällä hetkellä säännöksiä ylikatteen siirrosta toimintapääomaan sisältyvään lisävakuutusvastuuseen. Vakuutuskassalaissa ei ole myöskään säännöksiä lisävakuutusvastuun purkamisesta toimintapääoman ylitteen palautuksena. Lakia ehdotetaan täydennettäväksi näiltä osin. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että eläkekassa voisi siirtää ylikatteen lisäetuja myöntävältä osastolta lakisääteistä toimintaa harjoittavan osaston lisävakuutusvastuuseen ja että eläkekassa voisi purkaa lisävakuutusvastuuta toimintapääoman ylitteen palautuksena.

Ehdotuksen mukaan eläkekassa voisi siirtää sijoitustoiminnan tuloksen lisäksi ylikatteen lisäetuja myöntävältä osastolta lakisääteistä toimintaa harjoittavan osaston lisävakuutusvastuuseen. Toimintapääoma voisi ylittää tilapäisesti enimmäismääränsä näiden siirtojen jälkeen. Lisävakuutusvastuuta pitäisi purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen vasta, kun toimintapääoma ylittäisi enimmäismääränsä toisena peräkkäisenä vuonna. Tämä lisäisi toiminnan joustavuutta, kun eläkekassalla olisi mahdollista tehdä siirto toimintapääomaan, vaikka toimintapääoman enimmäismäärä ylittyisi. Menettely vastaisi sijoitustoiminnan tuottojen siirtämistä koskevia säännöksiä.

Ehdotuksen mukaan lisävakuutusvastuuta voitaisiin purkaa myös toimintapääoman ylitteen palautuksena. Nykyisin lisävakuutusvastuuta voidaan purkaa ainoastaan sijoitustappioiden peittämiseen ja vakuutusmaksujen alentamiseen. Silloin kun eläkekassan toimintapääoma ylittää enimmäismääränsä ja vakuutusmaksut eivät ole niin suuret, että ylitte voitaisiin purkaa lisävakuutusvastuusta vakuutusmaksujen alentamiseen, lisävakuutusvastuuta tulisi voida purkaa ylitteen palautuksena eläkekassan osakkaalle. Tällä tavalla eläkekassalla olisi mahdollisuus purkaa toimintapääomaansa laissa säädetyn enimmäismäärän ylitteen verran.

Pykälän 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläkekassan tulisi purkaa toimintapääoman enimmäismäärän ylittävää osuudesta vain yksi kolmasosa vakuutusmaksujen alentamiseen, jos toimintapääoma ylittää toisena peräkkäisenä vuonna enimmäismääränsä. Nykyisin koko ylittävä osa tulee purkaa vakuutusmaksujen alentamiseen. Ehdotus yhdenmukaistaisi työeläkeyhtiöiden ja eläkesäätiöiden ja eläkekassojen sääntelyä ylitteen purkamisessa.

135 §. Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi puolen vuoden aikaraja vastuun siirtämistä koskevan sopimuksen ja vastuun siirtämisen suunnitellun voimaantuloajankohdan väliselle ajalle. Ehdotus ja sen perustelut vastaisivat työeläkevakuutusyhtiölain 29 g §:ään ehdotettua muutosta. Finanssivalvonnalta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana mahdollisuus vahvistaa vastuun siirtymiselle muu ajankohta. Lisäksi tehtäisiin

tekninen muutos korvaamalla viittaus Vakuutusvalvontavirastoon viittaukseksi Finanssi- valvontaan. Ehdotus ja sen perustelut vastaisivat eläkesäätiölain 102 §:n 7 momenttiin ehdotettua muutosta.

1.6 Laki eläkesäätiölain muuttamisesta

Vuoden 2007 alussa voimaantulleella eläkesäätiölain muutoksella 1122/2006 muutettiin eläkesäätiön toimintapääomaa koskevia säännöksiä muun muassa siten, että takauksia ja vakuuksia ei enää voida lukea eläkesäätiön toimintapääomaan. Kyseisen lain voimaantulosäännöksen mukaan tuolloin kumottua eläkesäätiölain 48 a §:n 2 momentin 5 kohtaa voidaan kuitenkin soveltaa, eli takauksia ja vakuutuksia voidaan lukea eläkesäätiön toimintapääomaan, vuoden 2010 loppuun saakka. Siirtymäaikaa ehdotetaan jatkettavaksi niiden säätiöiden osalta, joilla on tällainen toimintapääomaan luettava takaus tai vakuus 31 päivänä joulukuuta 2010. Nämä säätiöt voisivat lukea 31 päivänä joulukuuta 2006 voimassa olleen eläkesäätiölain 48 a §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettut takaukset ja vakuudet toimintapääomaan enintään vastaavan suuruusina vuoden 2012 loppuun saakka. Tästä säädettäisiin eläkesäätiölain muuttamista koskevan lain 1122/2006 voimaantulosäännökseen lisättävässä uudessa 3 momentissa.

1.7 Laki vakuutuskassalain muuttamisesta

Vakuutuskassalain muuttamisesta annetun lain 1123/2006 voimaantulosäännöksen ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin edellä on ehdotettu eläkesäätiölain voimaantulosäännöksen osalta. Eläkekassa voisi lukea toimintapääomaan lailla 1123/2006 kumotun vakuutuskassalain 8 b § 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettut takaukset ja vakuudet toimintapääomaan enintään vastaavan suuruusina 31 päivään joulukuuta 2012 saakka, jos eläkekassalla on ollut tällainen takaus tai vakuus 31 päivänä joulukuuta 2010.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011. Työntekijän eläkelain 171 §:n muuttamisesta annettua lakia sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e ja 29 g §:n muuttamisesta annettua lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran täydennyskertoimen ja siirtyvän toimintapääoman osalta määrättäessä heinäkuun alusta 2011 voimaantulevia arvoja.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain (1114/2006) 5 §:n 2 momentti ja 17 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 2 momentti laissa 901/2008,

muutetaan 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 10 §:n 3 momentti, 13 §, 18 §:n 2 momentti, 19 §:n 2 momentti ja 25 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 25 §:n 2 momentti laissa 901/2008, sekä

lisätään lakiin uusi 17 a § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *julkisella kaupankäynnillä* arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä ja 3 a §:ssä tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä sekä niihin rinnastettavaa kaupankäyntiä muussa valtiossa;

6 §

Sijoitusryhmät

Sijoitusryhmät ovat:

I rahamarkkinavälineet:

1) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtio, Ahvenanmaan maakunta, sellainen kansainvälinen järjestö, jon-

ka jäsenistä ainakin yksi on ETA- tai OECD-valtio, tai ETA- tai OECD-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus, sekä saamiset työntekijän eläkelain (395/2006) 183 §:ssä ja yrittäjien eläkelain (1272/2006) 10 §:ssä tarkoitetusta vastuunjaosta, merimieseläkelain 4 §:ssä ja maatalousyrittäjien eläkelain 13 §:ssä tarkoitettu saaminen valtiolta, saamiset vakuutusmaksuista ja, jos niihin liittyy turvaava vakuus, eläkesäätiön takaisinlainat korkoineen;

2) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtiossa toimiluvan saanut, julkisen valvonnan alainen vakuutusyhtiö tai luottolaitos;

3) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joilla tai joissa velallisena olevan osakeyhtiön osakkeilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa;

4) muut euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät saamiset korkoineen, kuten saamiset arvopaperipörsseiltä ja selvitysyhteisöiltä;

II joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset:

1) eläkelaitoksen myöntämät vakuutusmaksulainat ja sijoituslainat korkoineen;

2) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisenä tai takaajana on valtio, jonka luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 1;

3) muut euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joiden luottoluokitus tai joiden liikkeeseenlaskijan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 1;

4) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joiden luottoluokitus tai joiden liikkeeseenlaskijan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 2;

5) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joiden luottoluokitus tai joiden liikkeeseenlaskijan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 3;

III kiinteistöt:

1) ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat asuinkiinteistöt;

2) ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat liike-, toimisto-, hotelli- ja teollisuuskiinteistöt;

3) muut ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat kiinteistöt;

4) muut kuin ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat kiinteistöt;

IV osakkeet:

1) sellaiset osakkeet, osuudet ja muut vastaavat sitoumukset, joilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa;

2) sellaiset osakkeet, osuudet ja muut vastaavat sitoumukset, joissa yhteisön kotipaikka on ETA- tai OECD-valtiossa;

3) muut osakkeet, osuudet ja vastaavat sitoumukset;

V erinäiset sijoitukset:

1) sellaiset yhden vuoden kuluessa erääntyvät joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset korkoineen, jotka eivät ole euromääräisiä, ja yhden vuoden kuluessa erääntyvät valuuttasijoitukset korkoineen;

2) sellaiset muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset korkoineen, jotka eivät ole euromääräisiä, ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät valuuttasijoitukset korkoineen;

3) metallit, energia, muut raaka-aineet ja hyödykkeet sekä kiinnitykset, oikeudet rakentamattomaan maa-alueeseen ja vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan sekä muut erityiset oikeudet;

4) muut kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettut sijoitukset.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset luottoluokituksista.

7 §

Johdannaispöytäkirjat

Muu kuin sijoitusriskiä pienentävä johdannaispöytäkirja on luokiteltava sen riskiä parhaiten vastaavaan 6 §:n mukaiseen ryhmään kohde-etuuden käypää arvoa käyttäen. Tällaisten johdannaispöytäkirjojen yhteenlaskettu laskennallinen enimmäistappio ei saa ylittää 6 §:n I ryhmään ja II ryhmän 2 kohtaan luokiteltujen muiden sijoitusten kuin johdannaispöytäkirjojen yhteenlaskettua käypää arvoa. Vakavaraisuusrajan laskettaessa tällaisten johdannaispöytäkirjojen kohde-etuuskien käyvät arvot on vähennettävä 6 §:n I ryhmään ja II ryhmän 2 kohtaan luokiteltujen sijoitusten yhteenlasketusta käyvästä arvosta.

10 §

Vakavaraisuusrajan laskeminen

Kaavassa β_i on 6 §:n mukaiseen sijoitusryhmään i kuuluvien sijoitusten osuus eläkelaitoksen sijoitusten yhteismäärästä, missä kuitenkin sijoitusryhmän IV ensimmäisen alaryhmän osuudesta vähennetään luku λ . Sijoitusryhmän i tuoton odotusarvosta (m_i), hajonnasta (s_i) ja sijoitusryhmien i ja j välisistä korrelaatioista r_{ij} säädetään valtioneuvoston asetuksella.

13 §

*Sijoitukset muihin kuin ETA- ja OECD-
valtioihin ja erinäiset sijoitukset*

Enintään 20 prosenttia vastuvelasta voidaan kattaa 6 §:n V ryhmän 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuilla sijoituksilla ja sijoituksilla, jotka sijaitsevat ETA- ja OECD-valtioiden ulkopuolella.

Sijoituksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa sen liikkeeseenlaskijalla on kotipaikka. Lisäksi arvopaperin katsotaan sijaitsevan ETA- tai OECD-valtiossa, jos sillä käydään julkista kauppaa jossain ETA- tai OECD-valtiossa. Sijoitusrahaston tai siihen rinnastettavan yhteissijoitusyrityksen katsotaan sijaitsevan ETA- tai OECD-valtiossa, jos rahastoyhtiöllä tai muulla sijoitusrahaston varoja hallinnoivalla yhteisöllä on kotipaikka ETA- tai OECD-valtiossa, ja jos sijoitusrahaston varoista yli 70 prosenttia on sijoitettu ETA- tai OECD-valtiossa sijaitseviin varoihin.

17 a §

Velkasitoumuksien vakuudet

Enintään 10 prosenttia vastuvelasta voidaan kattaa suorilla tai välillisillä sijoituksilla velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteisön antama takaus tai takausvakuutus, jos kansainvälinen luottoluokituslaitos on määrittänyt tälle yhteisölle luottoluokituksen, joka vastaa luottoluokkaa 1 ja luottoluokan 2 kahta korkeinta luottoluokka-arvosanaa. Muutoin enintään 5 prosenttia vastuvelasta voidaan kattaa suorilla tai välillisillä sijoituksilla velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteisön antama takaus tai takausvakuutus.

Tätä pykälää ei sovelleta eläkesäätiölain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin sijoituksiin, jos sijoitukseen liittyy turvaava vakuus.

Tätä pykälää ei sovelleta sellaisiin velkasitoumuksiin, joissa takaajana on 6 §:n I ryhmän 1 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö.

18 §

Sijoitukset vakuudettomiin velkasitoumuksiin

Tätä pykälää ei sovelleta velkasitoumuksiin, joissa velallisena on 6 §:n I ryhmän 1 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö, eikä 6 §:n I ryhmän 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin.

19 §

Kateluettelo

Tilikauden päättymishetken mukainen kateluettelo on säilytettävä luotettavalla tavalla eläkelaitoksen hallussa kymmenen vuotta tilikauden päättymisestä.

25 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset:

- 1) 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta, sisällöstä ja toimittamisesta Finanssivalvonnalle;
- 2) johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta sekä johdannaissopimusten käsittelystä vakavaraisuusrajan laskennassa;
- 3) 6 §:ssä tarkoitettujen joukkovelkakirjalainojen luottoluokituksen soveltamisesta;
- 4) 7 §:ssä tarkoitetun enimmäistappion määrittelystä;
- 5) varojen arvostamisesta;
- 6) katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**työntekijän eläkelain 171 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 171 §:n 1 momentti seuraavasti:

171 §

Vanhuuseläkevastuun täydentäminen

Vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia täydennetään rahastoinnin lisäämiseksi vuosittain määrällä, joka lasketaan 166 §:n mukaisiin laskuperusteisiin sisällytettävän eläkevastuun täydennyskertoimen avulla. Täydennyskerroin määritellään ottaen huomioon eläkkeiden turvaamisesta johtuvat vaatimuk-

set ja eläkelaitosten vakavaraisuus neljännesvuosittain tarkasteltuna.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määriteltäessä 1 päivänä heinäkuuta 2011 voimaantulevaa täydennyskerrointa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

3.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e ja 29 g §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 29 e §:n 3 momentti ja 29 g §, sellaisina kuin ne ovat, 29 e §:n 3 momentti laissa 524/2008 ja 29 g § laissa 419/2003, seuraavasti:

29 e §

Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä toimintapääoma

Edellä 2 momentissa tarkoitettu asetus annetaan neljä kertaa kalenterivuodessa maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun loppuun mennessä tulevaksi voimaan lähinnä seuraavan huhtikuun, heinäkuun, lokakuun ja tammikuun alusta lukien. Finanssivalvonnan on kalenterivuositain helmikuun, toukokuun, elokuun ja marraskuun loppuun mennessä tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle esitys 2 momentissa tarkoitetun prosenttiosuuden vahvistamisesta.

29 g §

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen ajankohta

Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamista koskevassa sopimuksessa on mainittava vakuutuskannan luovuttamisen suunniteltu voimaantuloajankohta, jonka tulee olla enintään kuusi kuukautta luovuttamista koskevan sopimuksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Lain 29 e § 3 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran annettaessa asetusta, joka tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

4.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 6 §:n 3 momentti, 48 c §:n 1 ja 6 momentti sekä 102 §:n 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 3 momentti laissa 251/2002, 48 c §:n 1 ja 6 momentti laissa 1122/2006 sekä 102 §:n 7 momentti laissa 421/2003, seuraavasti:

6 §

Jos A- tai B-osaston 46 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisen varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä kattavan 46 tai 47 §:n mukaisesti vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan pysyvästi ylittävän kyseisen osaston eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat (*ylikatete*) saadaan siirtää toisen osaston eläkevastuun katteeksi. Varojen siirto B-osastolta edellyttää kuitenkin Finanssivalvonnan suostumusta. Siirron seurauksena sille osastolle, jolta varoja siirretään, ei saa jäädä vastuuvajasta. Siirrettäessä varoja B-osastosta edellytetään kuitenkin, että toimintapääoma on 48 c §:n 2 momentin mukaisesti vähintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siirron jälkeen.

48 c §

Eläkesäätiön tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Lisäksi eläkesäätiö voi siirtää lisävakuutusvastuuseen 6 §:n mukaista ylikatetta A-osastolta. Sijoitustoiminnan tuloksen ja ylikatteen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa kannatusmaksuilla siten kuin tämän pykälän 2—6 momentissa säädetään. Eläkesäätiö voi purkaa lisävakuutusvastuuta myös toimintapää-

oman ylitteen palautuksena siten kuin 45 §:n 4 momentissa säädetään.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on sanotusta vuodesta lukien purettava kannatusmaksujen alentamiseen vuosittain määrä, joka on yksi kolmasosa siitä määrästä, jolla eläkesäätiön toimintapääoma ylittää sen enimmäismäärän. Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkesäätiön on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

102 §

Vakuutustoiminta siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle luovutussopimuksessa mainittuna ajankohtana sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Luovutussopimuksessa mainitun siirtoajankohdan tulee olla enintään kuusi kuukautta luovutussopimuksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

5.

Laki**vakuutuskassalain 83 d ja 135 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 83 d §:n 1 ja 6 momentti sekä 135 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 83 d §:n 1 ja 6 momentti laissa 1123/2006 sekä 135 §:n 5 momentti laissa 420/2003, seuraavasti:

83 d §

Eläkekassan tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Lisäksi eläkekassa voi siirtää lisävakuutusvastuuseen 8 a §:n mukaista ylikatetta lisäetuja myöntävästä osastosta. Sijoitustoiminnan tuloksen ja ylikatteen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa vakuutusmaksuilla siten kuin tämän pykälän 2—6 momentissa säädetään. Lisäksi eläkekassa voi purkaa lisävakuutusvastuuta toimintapääoman ylitteen palautuksena siten kuin 83 a §:n 3 momentissa säädetään.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on sanotusta vuodesta lukien purettava vakuutusmaksujen alentamiseen vuosittain määrä, joka on yksi kolmasosa siitä määrästä, jolla eläkekassan toimintapääoma ylittää sen enimmäismäärän. Jos toimintapääoman

enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkekassan on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

135 §

Vastuu siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle vastuun siirtämistä koskevassa sopimuksessa mainittuna ajankohtana sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suosituksensa toimenpiteeseen. Sopimuksessa mainitun siirtoajankohdan tulee olla enintään kuusi kuukautta luovuttamista koskevan sopimuksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

6.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain muuttamisesta annetun lain (1122/2006) voimaantulosäännös seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Eläkesäätiö voi soveltaa tällä lailla kumotua 48 a §:n 2 momentin 5 kohtaa 31 päivään joulukuuta 2010 saakka.

Eläkesäätiö, jolla on tällä lailla kumotussa 48 a §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettu takaus tai vakuus 31 päivänä joulukuuta

2010, voi soveltaa mainittua lainkohtaa 31 päivään joulukuuta 2012 saakka.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Voimaantulosäännöksen 3 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

7.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain muuttamisesta annetun lain (1123/2006) voimaantulosäännös seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Eläkekassa voi soveltaa tällä lailla kumotua 83 b §:n 2 momentin 7 kohtaa 31 päivään joulukuuta 2010 saakka.

Eläkekassa, jolla on tällä lailla kumotussa 83 b §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettu takaus tai vakuus 31 päivänä joulukuuta

2010, voi soveltaa mainittua lainkohtaa 31 päivään joulukuuta 2012 saakka.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Voimaantulosäännöksen 3 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

1.

Laki**eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain (1114/2006) 5 §:n 2 momentti ja 17 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin niistä on 5 §:n 2 momentti laissa 901/2008,
muutetaan 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 10 §:n 3 momentti, 13 §, 18 §:n 2 momentti, 19 §:n 2 momentti ja 25 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 25 §:n 2 momentti laissa 901/2008, sekä
lisätään lakiin uusi 17 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *julkisella kaupankäynnillä* arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä ja siihen rinnastettavaa kaupankäyntiä muussa valtiossa;

4) *julkisella kaupankäynnillä* arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä ja *3 a §:ssä tarkoitettua monenkeskistä* kaupankäyntiä sekä *niihin* rinnastettavaa kaupankäyntiä muussa valtiossa;

5 §

5 §

*Luokittelun perustelevinen**Luokittelun perustelevinen*

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden soveltamista ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava Finanssivalvonnalle.

(2 mom. kumotaan)

6 §

Sijoitusryhmät

Sijoitusryhmät ovat:

I rahamarkkinavälineet:

1) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtio, Ahvenanmaan maakunta, sellainen kansainvälinen järjestö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA- tai OECD-valtio, tai ETA- tai OECD-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus, sekä saamiset työntekijän eläkelain (395/2006) 183 §:ssä ja yrittäjien eläkelain (468/1969) 10 §:ssä tarkoitetusta vastuunjaosta, merimieseläkelain 4 §:ssä ja maatalousyrittäjien eläkelain 13 §:ssä tarkoitettu saaminen valtiolta, saamiset vakuutusmaksuista ja, jos niihin liittyy turvaava vakuus, eläkesäätiön takaisinlainat korkoineen;

2) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtiossa toimiluvan saanut, julkisen valvonnan alainen vakuutusyhtiö tai luottolaitos;

3) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joilla tai joissa velallisena olevan osakeyhtiön osakkeilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa;

4) muut euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät saamiset korkoineen, kuten saamiset arvopaperipörssiä ja selvitysyhteisöiltä;

II joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset:

1) eläkelaitoksen myöntämät vakuutusmaksulainat ja sijoituslainat korkoineen;

2) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtio, Ahvenanmaan maakunta, sellainen kansainvälinen järjestö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA- tai OECD-valtio, tai ETA- tai OECD-valtiossa sijaitseva sellainen

6 §

Sijoitusryhmät

Sijoitusryhmät ovat:

I rahamarkkinavälineet:

1) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtio, Ahvenanmaan maakunta, sellainen kansainvälinen järjestö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA- tai OECD-valtio, tai ETA- tai OECD-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus, sekä saamiset työntekijän eläkelain (395/2006) 183 §:ssä ja yrittäjien eläkelain (1272/2006) 10 §:ssä tarkoitetusta vastuunjaosta, merimieseläkelain 4 §:ssä ja maatalousyrittäjien eläkelain 13 §:ssä tarkoitettu saaminen valtiolta, saamiset vakuutusmaksuista ja, jos niihin liittyy turvaava vakuus, eläkesäätiön takaisinlainat korkoineen;

2) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtiossa toimiluvan saanut, julkisen valvonnan alainen vakuutusyhtiö tai luottolaitos;

3) sellaiset euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joilla tai joissa velallisena olevan osakeyhtiön osakkeilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa;

4) muut euromääräiset, yhden vuoden kuluessa erääntyvät saamiset korkoineen, kuten saamiset arvopaperipörssiä ja selvitysyhteisöiltä;

II joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset:

1) eläkelaitoksen myöntämät vakuutusmaksulainat ja sijoituslainat korkoineen;

2) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on valtio, *jonka luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 1*;

kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on muu valtio kuin ETA- tai OECD-valtio, sellainen kansainvälinen järjestö, jonka jäsenvaltioista yksikään ei ole ETA- tai OECD-valtio, tai muussa kuin ETA- tai OECD-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

4) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, joissa velallisena tai takaajana on ETA- tai OECD-valtiossa toimiluvan saanut, julkisen valvonnan alainen vakuutusyhtiö tai luottolaitos tai joilla tai joissa velallisena olevan osakeyhtiön osakkeilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa;

5) muut euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen;

III kiinteistöt:

1) ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat asuinkiinteistöt;

2) ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat liike-, toimisto-, hotelli- ja teollisuuskiinteistöt;

3) muut ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat kiinteistöt;

4) muut kuin ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat kiinteistöt;

IV osakkeet:

1) sellaiset osakkeet, osuudet ja muut vastaavat sitoumukset, joilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa;

2) sellaiset osakkeet, osuudet ja muut vastaavat sitoumukset, joissa yhteisön kotipaikka on ETA- tai OECD-valtiossa;

3) muut osakkeet, osuudet ja vastaavat sitoumukset;

V erinäiset sijoitukset:

1) sellaiset yhden vuoden kuluessa erääntyvät joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset korkoineen, jotka eivät ole euromääräisiä, ja yhden vuoden kuluessa erääntyvät valuuttasijoitukset korkoineen;

3) muut euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, *joiden luottoluokitus tai joiden liikkeeseenlaskijan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 1;*

4) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, *joiden luottoluokitus tai joiden liikkeeseenlaskijan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 2;*

5) sellaiset euromääräiset joukkovelkakirjalainat ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät velkasitoumukset korkoineen, *joiden luottoluokitus tai joiden liikkeeseenlaskijan luottoluokitus kuuluu luottoluokkaan 3;*

III kiinteistöt:

1) ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat asuinkiinteistöt;

2) ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat liike-, toimisto-, hotelli- ja teollisuuskiinteistöt;

3) muut ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat kiinteistöt;

4) muut kuin ETA- tai OECD-valtiossa sijaitsevat kiinteistöt;

IV osakkeet:

1) sellaiset osakkeet, osuudet ja muut vastaavat sitoumukset, joilla käydään julkisesti kauppaa ETA- tai OECD-valtiossa;

2) sellaiset osakkeet, osuudet ja muut vastaavat sitoumukset, joissa yhteisön kotipaikka on ETA- tai OECD-valtiossa;

3) muut osakkeet, osuudet ja vastaavat sitoumukset;

V erinäiset sijoitukset:

1) sellaiset yhden vuoden kuluessa erääntyvät joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset korkoineen, jotka eivät ole euromääräisiä, ja yhden vuoden kuluessa erääntyvät valuuttasijoitukset korkoineen;

2) sellaiset muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset korkoineen, jotka eivät ole euromääräisiä, ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät valuuttasijoitukset korkoineen;

3) metallit, energia, muut raaka-aineet ja hyödykkeet sekä kiinnitykset, oikeudet rakentamattomaan maa-alueeseen ja vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan sekä muut erityiset oikeudet;

4) muut kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettut sijoitukset.

2) sellaiset muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset korkoineen, jotka eivät ole euromääräisiä, ja muut kuin yhden vuoden kuluessa erääntyvät valuuttasijoitukset korkoineen;

3) metallit, energia, muut raaka-aineet ja hyödykkeet sekä kiinnitykset, oikeudet rakentamattomaan maa-alueeseen ja vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan sekä muut erityiset oikeudet;

4) muut kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettut sijoitukset.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset luottoluokituksesta.

7 §

Johdannaissopimukset

Muu kuin sijoitusriskiä pienentävä johdannaissopimus on luokiteltava sen riskiä parhaiten vastaavaan 6 §:n mukaiseen ryhmään kohde-etuuden käypää arvoa käyttäen. Tällaisten johdannaissopimusten kohde-etuuksien yhteenlaskettu käypä arvo ja johdannaissopimusten yhteenlaskettu laskennallinen enimmäistappio eivät saa ylittää 6 §:n I ryhmään ja II ryhmän 2 kohtaan luokiteltujen sijoitusten yhteenlaskettua käypää arvoa. Vakavaraisuusrajaa laskettaessa tällaisten johdannaissopimusten kohde-etuuksien käyvät arvot on vähennettävä 6 §:n I ryhmään ja II ryhmän 2 kohtaan luokiteltujen sijoitusten yhteenlasketusta käyvästä arvosta.

10 §

Vakavaraisuusrajan laskeminen

Kaavassa β_i on 6 §:n mukaiseen sijoitusryhmään i kuuluvien sijoitusten osuus eläkelaitoksen sijoitusten yhteismäärästä, missä kuitenkin sijoitusryhmän IV osuudesta vähennetään luku λ . Sijoitusryhmän i tuoton odotusarvo (m_i) ja hajonta (s_i) saadaan taulukosta alaryhmien tuottojen ja hajontojen ar-

7 §

Johdannaissopimukset

Muu kuin sijoitusriskiä pienentävä johdannaissopimus on luokiteltava sen riskiä parhaiten vastaavaan 6 §:n mukaiseen ryhmään kohde-etuuden käypää arvoa käyttäen. Tällaisten johdannaissopimusten yhteenlaskettu laskennallinen enimmäistappio ei saa ylittää 6 §:n I ryhmään ja II ryhmän 2 kohtaan luokiteltujen muiden sijoitusten kuin johdannaissopimusten yhteenlaskettua käypää arvoa. Vakavaraisuusrajaa laskettaessa tällaisten johdannaissopimusten kohde-etuuksien käyvät arvot on vähennettävä 6 §:n I ryhmään ja II ryhmän 2 kohtaan luokiteltujen sijoitusten yhteenlasketusta käyvästä arvosta.

10 §

Vakavaraisuusrajan laskeminen

Kaavassa β_i on 6 §:n mukaiseen sijoitusryhmään i kuuluvien sijoitusten osuus eläkelaitoksen sijoitusten yhteismäärästä, missä kuitenkin sijoitusryhmän IV ensimmäisen alaryhmän osuudesta vähennetään luku λ . Sijoitusryhmän i tuoton odotusarvosta (m_i), hajonnasta (s_i) ja sijoitusryhmien i ja j välisistä

voista alaryhmiin luokiteltujen sijoitusten osuuksilla painotettuna keskiarvona.

korrelaatioista r_{ij} säädetään valtioneuvoston asetuksella.

		m_i	s_i
	1)	3,0	0,8
I rahamarkkina- äline t	2)	3,5	1,5
	3)	4 0	2,5
	4)	3,5	3,0
II joukkovelka- kirjalainat ja vel- kasitoumukset	1)	4,5	2,0
	2)	5,0	5,0
	3)	6,0	6,0
	4)	6,0	6,0
	5)	7,0	9,0
III kiinteistöt	1)	6,0	7,0
	2)	7,0	10,0
	3)	7,0	11,0
	4)	8,5	15,0
IV osakkeet	1)	8,0	18,0
	2)	10,0	24,0
	3)	11,0	28,0
V erinäiset sijoitukset	1)	4,0	4,5
	2)	6,5	7,5
	3)	8,0	20,0
	4)	12,0	34,0

Sijoitusryhmien i ja j väliset korrelaatiot r_{ij} ovat seuraavat:

Sijoitus- ryhmät	I	II	III	IV	V
I	1	0,3	0	0	0,2
II	0,3	1	0	0	0,2
III	0	0	1	0,4	0
IV	0	0	0,4	1	0
V	0,2	0,2	0	0	1

13 §

*Sijoitukset muihin kuin ETA- ja OECD-
valtioihin ja erinäiset sijoitukset*

Enintään 20 prosenttia vastuuvelasta voidaan kattaa 6 §:n I ryhmän 4 kohtaan, II ryhmän 3 ja 5 kohtaan, III ryhmän 4 kohtaan, IV ryhmän 3 kohtaan ja V ryhmään luokitelluilla sijoituksilla.

13 §

*Sijoitukset muihin kuin ETA- ja OECD-
valtioihin ja erinäiset sijoitukset*

Enintään 20 prosenttia vastuuvelasta voidaan kattaa 6 §:n V ryhmän 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuilla sijoituksilla ja sijoituksilla, jotka sijaitsevat ETA- ja OECD-valtioiden ulkopuolella.

Sijoituksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa sen liikkeeseenlaskijalla on kotipaikka. Lisäksi arvopaperin katsotaan sijaitsevan ETA- tai OECD-valtiossa, jos sillä käydään julkista kauppaa jossain ETA- tai OECD-valtiossa. Sijoitusrahaston tai siihen rinnastettavan yhteissijoitusyrityksen katsotaan sijaitsevan ETA- tai OECD-valtiossa, jos rahastoyhtiöllä tai muulla sijoitusrahaston varoja hallinnoivalla yhteisöllä on kotipaikka ETA- tai OECD-valtiossa, ja jos sijoitusrahaston varoista yli 70 prosenttia on sijoitettu ETA- tai OECD-valtiossa sijaitseviin varoihin.

17 §

Sijoitukset yhteen yhteisöön

Enintään 5 prosenttia vastuuvelasta voidaan kattaa:

3) suorilla tai välillisillä sijoituksilla eri velallisten antamiin velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteisön antama takaus tai takausvakuutus.

17 §

Sijoitukset yhteen yhteisöön

(1 mom. 3 kohta kumotaan)

17 a §

Velkasitoumuksien vakuudet

Enintään 10 prosenttia vastuuvelasta voidaan kattaa suorilla tai välillisillä sijoituksilla velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteis-

sön antama takaus tai takausvakuutus, jos kansainvälinen luottoluokituslaitos on määrittänyt tälle yhteisölle luottoluokituksen, joka vastaa luottoluokkaa 1 ja luottoluokan 2 kahta korkeinta luottoluokka-arvosanaa. Muutoin enintään 5 prosenttia vastuuvelasta voidaan kattaa suorilla tai välillisillä sijoituksilla velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia samaan yhteisöön tai saman yhteisön antama takaus tai takausvakuutus.

Tätä pykälää ei sovelleta eläkesäätölain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin sijoituksiin, jos sijoituksiin liittyy turvaava vakuus.

Tätä pykälää ei sovelleta sellaisiin velkasitoumuksiin, joissa takaajana on 6 §:n I ryhmän 1 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö.

18 §

Sijoitukset vakuudettomiin velkasitoumuksiin

Tätä pykälää ei sovelleta velkasitoumuksiin, joissa velallisena on 6 §:n I ryhmän 1 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö.

18 §

Sijoitukset vakuudettomiin velkasitoumuksiin

Tätä pykälää ei sovelleta velkasitoumuksiin, joissa velallisena on 6 §:n I ryhmän 1 kohdassa tarkoitettu julkisyhteisö, eikä 6 §:n I ryhmän 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin velkasitoumuksiin.

19 §

Kateluetelo

Tilikauden päättymishetken mukainen kateluetelo on sidottava ja sen sivut on numeroitava. Sidottu kateluetelo on säilytettävä eläkelaitoksen hallussa kymmenen vuotta tilikauden päättymisestä.

19 §

Kateluetelo

Tilikauden päättymishetken mukainen kateluetelo on säilytettävä luotettavalla tavalla eläkelaitoksen hallussa kymmenen vuotta tilikauden päättymisestä.

25 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja

25 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset:

selvityksen, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta, sisällöstä ja toimittamisesta Finanssivalvonnalle, johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta, varojen arvostamisesta sekä katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.

1) 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta, sisällöstä ja toimittamisesta Finanssivalvonnalle;

2) johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta sekä johdannaissopimusten käsittelystä vakavaraisuusrajan laskennassa;

3) 6 §:ssä tarkoitettujen joukkovelkakirjalainojen luottoluokituksen soveltamisesta;

4) 7 §:ssä tarkoitetun enimmäistappion määrittelystä;

5) varojen arvostamisesta;

6) katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**työntekijän eläkelain 171 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 171 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

171 §

Vanhuuseläkevastuun täydentäminen

Vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia täydennetään rahastoinnin lisäämiseksi vuosittain määrällä, joka lasketaan 166 §:n mukaisiin laskuperusteisiin sisällytettävän eläkevastuun täydennyskertoimen avulla. Täydennyskerroin on määriteltävä ottaen huomioon eläkkeiden turvaamisesta johtuvat vaatimukset ja eläkelaitosten vakavaraisuus.

Ehdotus

171 §

Vanhuuseläkevastuun täydentäminen

Vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia täydennetään rahastoinnin lisäämiseksi vuosittain määrällä, joka lasketaan 166 §:n mukaisiin laskuperusteisiin sisällytettävän eläkevastuun täydennyskertoimen avulla. Täydennyskerroin *määritellään* ottaen huomioon eläkkeiden turvaamisesta johtuvat vaatimukset ja eläkelaitosten vakavaraisuus *neljännesvuosittain tarkasteltuna*.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määriteltäessä 1 päivänä heinäkuuta 2011 voimaantulevaa täydennyskerrointa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

3.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 29 e ja 29 g §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 29 e §:n 3 momentti ja 29 g §, sellaisina kuin ne ovat, 29 e §:n 3 momentti laissa 524/2008 ja 29 g § laissa 419/2003, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
29 e §	29 e §
<i>Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä toimintapääoma</i>	<i>Työnantajakohtaisessa vakuutuskannan luovuttamisessa siirtyvä toimintapääoma</i>
-----	-----
Edellä 2 momentissa tarkoitettu asetus annetaan kaksi kertaa kalenterivuodessa kesäkuun ja joulukuun loppuun mennessä tulevaksi voimaan lähinnä seuraavan heinäkuun ja tammikuun alusta lukien. Vakuutusvalvontaviraston on kalenterivuosittain huhtikuun ja lokakuun loppuun mennessä tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle esitys 2 momentissa tarkoitettua prosentiosuuden vahvistamisesta.	Edellä 2 momentissa tarkoitettu asetus annetaan neljä kertaa kalenterivuodessa maaliskuun, kesäkuun, syyskuun ja joulukuun loppuun mennessä tulevaksi voimaan lähinnä seuraavan huhtikuun, heinäkuun, lokakuun ja tammikuun alusta lukien. <i>Finanssivalvonnan</i> on kalenterivuosittain <i>helmikuun, toukokuun, elokuun ja marraskuun</i> loppuun mennessä tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle esitys 2 momentissa tarkoitettua prosentiosuuden vahvistamisesta.
-----	-----
29 g §	29 g §
<i>Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen ajankohta</i>	<i>Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamisen ajankohta</i>
Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamista koskevassa sopimuksessa on mainittava vakuutuskannan luovuttamisen suunniteltu voimaantuloajankohta.	Työnantajakohtaisen vakuutuskannan luovuttamista koskevassa sopimuksessa on mainittava vakuutuskannan luovuttamisen suunniteltu voimaantuloajankohta, <i>jonka tulee olla enintään kuusi kuukautta luovuttamista koskevan sopimuksen tekemisestä.</i>

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Lain 29 e § 3 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran annettaessa asetusta, joka tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

4.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 6 §:n 3 momentti, 48 c §:n 1 ja 6 momentti sekä 102 §:n 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 3 momentti laissa 251/2002, 48 c §:n 1 ja 6 momentti laissa 1122/2006 sekä 102 §:n 7 momentti laissa 421/2003, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

6 §

6 §

Jos A- tai B-osaston 46 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisen varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä kattavan 46 ja 47 §:n mukaisesti vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan pysyvästi ylittävän kyseisen osaston eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat saadaan siirtää toisen osaston eläkevastuun katteeksi. Varojen siirto B-osastolta edellyttää kuitenkin Vakuutusvalvontaviraston suostumusta. Siirron seurauksena sille osastolle, jolta varoja siirretään, ei saa jäädä vastuuvajausta. Siirrettäessä varoja B-osastosta edellytetään kuitenkin, että toimintapääoma on 48 c §:n 2 momentin mukaisesti vähintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siirron jälkeen.

Jos A- tai B-osaston 46 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisen varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä kattavan 46 tai 47 §:n mukaisesti vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan pysyvästi ylittävän kyseisen osaston eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat (*ylikate*) saadaan siirtää toisen osaston eläkevastuun katteeksi. Varojen siirto B-osastolta edellyttää kuitenkin *Finanssivalvonnan* suostumusta. Siirron seurauksena sille osastolle, jolta varoja siirretään, ei saa jäädä vastuuvajausta. Siirrettäessä varoja B-osastosta edellytetään kuitenkin, että toimintapääoma on 48 c §:n 2 momentin mukaisesti vähintään vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä siirron jälkeen.

48 c §

Eläkesäätiön tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jäl-

48 c §

Eläkesäätiön tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. *Lisäksi eläkesäätiö voi siirtää lisävakuutus-*

keen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa kannatusmaksuilla siten kuin tämän pykälän 2—6 momentissa säädetään.

vastuuseen 6 §:n mukaista ylikatetta A-osastolta. Sijoitustoiminnan tuloksen ja ylikatteen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa kannatusmaksuilla siten kuin tämän pykälän 2—6 momentissa säädetään. Eläkesäätiö voi purkaa lisävakuutusvastuuta myös toimintapääoman ylitteen palautuksena siten kuin 45 §:n 4 momentissa säädetään.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on purettava kannatusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma ei ylitä enimmäismääräänsä. Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkesäätiön on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on *sano*tusta vuodesta lukien purettava kannatusmaksujen alentamiseen vuosittain määrä, joka on yksi kolmasosa siitä määrästä, jolla eläkesäätiön toimintapääoma ylittää sen enimmäismäärän. Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkesäätiön on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

102 §

Vakuutustoiminta siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle luovutussopimuksessa mainittuna ajankohtana, kun Vakuutusvalvontavirasto on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen, jollei Vakuutusvalvontavirasto päätöksessään määrää jotain myöhempää ajankohtaa.

102 §

Vakuutustoiminta siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle luovutussopimuksessa mainittuna ajankohtana sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. *Luovutussopimuksessa mainitun siirtoajankohdan tulee olla enintään kuusi kuukautta luovutussopimuksen tekemisestä.*

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

5.

Laki**vakuutuskassalain 83 d ja 135 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 83 d §:n 1 ja 6 momentti sekä 135 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 83 d §:n 1 ja 6 momentti laissa 1123/2006 sekä 135 §:n 5 momentti laissa 420/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

83 d §

Eläkekassan tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. Sijoitustoiminnan tuloksen siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa vakuutusmaksuilla siten kuin tämän pykälän 2—6 momentissa säädetään.

Ehdotus

83 d §

Eläkekassan tulee siirtää vuotuinen sijoitustoiminnan tulos 79 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lisävakuutusvastuuseen. *Lisäksi eläkekassa voi siirtää lisävakuutusvastuuseen 8 a §:n mukaista ylikatetta lisäetuja myöntävästä osastosta.* Sijoitustoiminnan tuloksen ja *ylikatteen* siirtämisen jälkeen lisävakuutusvastuuta voidaan kartuttaa tai purkaa vakuutusmaksuilla siten kuin tämän pykälän 2—6 momentissa säädetään. *Lisäksi eläkekassa voi purkaa lisävakuutusvastuuta toimintapääoman ylitteen palautuksena siten kuin 83 a §:n 3 momentissa säädetään.*

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta on purettava vakuutusmaksujen alentamiseen siten, että toimintapääoma ei ylitä enimmäismääräänsä. Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkekassan on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

Jos toimintapääoma on toisena peräkkäisenä vuonna suurempi kuin toimintapääoman enimmäismäärä, lisävakuutusvastuuta *on sanotusta vuodesta lukien* purettava vakuutusmaksujen alentamiseen *vuosittain määrä, joka on yksi kolmasosa siitä määrästä, jolla eläkekassan toimintapääoma ylittää sen enimmäismäärän.* Jos toimintapääoman enimmäismäärän ylityksen voidaan katsoa olevan luonteeltaan pysyvä, eläkekassan on järjestettävä toimintansa siten, että toimintapääoman määrä alenee enimmäismääräänsä pienemmäksi.

135 §

Vastuu siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle, kun Vakuutusvalvontavirasto on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Virasto voi hakemuksesta vahvistaa vastuun siirtymiselle muunkin ajankohdan.

135 §

Vastuu siirtyy vastaanottavalle vakuutuslaitokselle vastuun siirtämistä koskevassa sopimuksessa mainittuna ajankohtana sen jälkeen, kun *Finanssivalvonta* on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. *Sopimuksessa mainitun siirtoajankohdan tulee olla enintään kuusi kuukautta luovuttamista koskevan sopimuksen tekemisestä.*

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

6.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain muuttamisesta annetun lain (1122/2006) voimaantulosäännös seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Eläkesäätiö voi soveltaa tällä lailla kumottua 48 a §:n 2 momentin 5 kohtaa 31 päivään joulukuuta 2010 saakka.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Eläkesäätiö voi soveltaa tällä lailla kumottua 48 a §:n 2 momentin 5 kohtaa 31 päivään joulukuuta 2010 saakka.

Eläkesäätiö, jolla on tällä lailla kumotussa 48 a §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettu takaus tai vakuus 31 päivänä joulukuuta 2010, voi soveltaa mainittua lainkohtaa 31 päivään joulukuuta 2012 saakka.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Voimaantulosäännöksen 3 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

7.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain muuttamisesta annetun lain (1123/2006) voimaantulosäännös seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Eläkekassa voi soveltaa tällä lailla kumotua 83 b §:n 2 momentin 7 kohtaa 31 päivään joulukuuta 2010 saakka.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Eläkekassa voi soveltaa tällä lailla kumotua 83 b §:n 2 momentin 7 kohtaa 31 päivään joulukuuta 2010 saakka.

Eläkekassa, jolla on tällä lailla kumotussa 83 b §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettu takaus tai vakuus 31 päivänä joulukuuta 2010, voi soveltaa mainittua lainkohtaa 31 päivään joulukuuta 2012 saakka.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2011.

Voimaantulosäännöksen 3 momenttia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

*Muut liitteet
Asetusluonnos 1*

Valtioneuvoston asetus

vakavaraisuusrajan kaavassa käytettävien muuttujien arvoista

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 20

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä, säädetään eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain (1114/2006) 10 §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Laskettaessa eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaa eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain (1114/2006) 10 §:n mukaisesti, 3 momentissa tarkoitettu sijoitusryhmän i tuoton odotusarvo (m_i) ja hajonta (s_i) saadaan

tämän asetuksen liitteen 1 taulukosta ja sijoitusryhmien i ja j väliset korrelaatiot r_{ij} saadaan tämän asetuksen liitteen 2 taulukosta.

2 §

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 2011.

Helsingissä päivänä kuuta 2010

Sosiaali- ja terveysministeri *Juha Rehula*

Johtaja Heli Backman

Sijoitusryhmä	Ryhmän tunnus		Tuotto-odotus	Hajonta
I Rahamarkkinavälineet	I	1)	3.0	0.6
	I	2)	3.5	0.8
	I	3)	4.0	1.5
	I	4)	3.5	2.0
II Joukkovelkakirjalainat	II	1)	3.5	2.0
	II	2)	4.0	4.0
	II	3)	4.5	5.0
	II	4)	5.0	6.0
	II	5)	6.0	10.0
III Kiinteistöt	III	1)	6.0	7.0
	III	2)	7.0	10.0
	III	3)	7.0	11.0
	III	4)	8.5	15.0
IV Osakkeet	IV	1)	8.0	18.0
	IV	2)	10.0	24.0
	IV	3)	11.0	28.0
V Erinäiset sijoitukset	V	1)	4.0	6.5
	V	2)	6.5	8.0
	V	3)	8.0	20.0
	V	4)	12.0	34.0

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

luottoluokista eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaa laskettaessa

Annettu Helsingissä _____ päivänä kuuta 20

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain (1114/2006) 6 §:n nojalla:

1 §

Tämän asetuksen 2 §:ssä sanotuilla luottoluokituslaitoksilla tarkoitetaan seuraavia laitoksia:

Fitch Ratings (myöhemmin Fitch), Moody's Investors Service (myöhemmin Moody's), McGraw-Hill International, joka julkistaa luottoluokituksia nimellä Standard and Poor's (myöhemmin Standard & Poor's) ja DBRS.

Luottoluokka 2

Luottoluokituslaitos	Luottoluokka 2
Fitch	A+ – BBB-
Moody's	A1 – Baa3
Standard & Poor's	A+ – BBB-
DBRS	AH – BBBL

2 §

Eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain (1114/2006) 6 §:ssä tarkoitetut luottoluokat määritellään seuraavasti:

Luottoluokka 1

Luottoluokituslaitos	Luottoluokka 1
Fitch	AAA – AA-
Moody's	Aaa – Aa3
Standard & Poor's	AAA – AA-
DBRS	AAA – AAL

Luottoluokka 3

Luottoluokituslaitos	Luottoluokka 3
Fitch	BB+ tai alle
Moody's	Ba1 tai alle
Standard & Poor's	BB+ tai alle
DBRS	BBH tai alle

3 §

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20.

Helsingissä _____ päivänä _____ kuuta 20

Sosiaali- ja terveysministeri *Juha Rehula*

Johtaja Heli Backman